ВЫДАННЕ АСВЕТНІКАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

НАСТАЎНІЦКАЯ газета

№ 17(5199)
Субота,
10 лютага
2001 года

Выходзіць
з 20 снежня
1945 года

Кошт
у розніцу —
48 руб.

Адукацыйная палітыка

Лакаматыў інтэграцыйных працэсаў

Так міністр адукацыі нашай краіны прафесар Васіль Стражаў ахарактарызаваў намаганні Беларусі і Расіі па стварэнні адзінай адукацыйнай прасторы

У будынку Магілёўскага аблвыканкама 19 студзеня адбыўся прадстаўнічы сход з удзелам кіраўнікоў Міністэрства адукацыі Беларусі і Міністэрства адукацыі Расіі. Калегіі адукацыйных ведамстваў дзвюх краін абмеркавалі актуальныя пытанні развіцця адукацыйнай сістэмы Саюзнай дзяржавы. Міністр адукацыі Рэспублікі Беларусь В.І.Стражаў і міністр адукацыі Расійскай Федэрацыі У.М.Філіпаў ад імя ўрадаў дзвюх краін падпісалі Пагадненне аб умовах заснавання і дзеяння расійска-беларускага Універсітэта інтэграцыі. Саюзны навукова-адукацыйны цэнтр — Універсітэт інтэграцыі — павінен стаць цэнтрам распрацоўкі і палігонам для апрабацыі навацый і ідэй у русле інтэграцыйнай праблематыкі, кіравання саюзнымі структурамі і вырашэння актуальных праблем Саюзнай дзяржавы.

Ёсць падмурак для ўзаемнага ўзбагачэння адукацыйных сістэм Беларусі і Расіі. Трэба ствараць канкрэтныя механізмы ўзаемадзеяння

Магілёў быў абраны месцам правядзення пасяджэння сумесных калегій невыпадкова. Як зазначыў пры адкрыцці пасяджэння старшыня Магілёўскага аблвыканкама Б.В.Батура, пасля расфарміравання Савецкага Саюза Магілёўшчына не парывала эканамічных, навуковых і культурных сувязей з Расіяй. Вобласць падтрымлівае гандлёвыя адносіны з 77 суб'ектамі Расійскай Федэрацыі, а ў знешнегандлёвым абароце прыярытэт аддаецца менавіта Расіі. З многімі рэгіёнамі братняй краіны заключаны пагадненні аб гандлёва-эканамічным, навукова-тэхнічным і культурным супрацоўніцтве. Б.В.Батура выказаў упэўненасць, што пасяджэнне ў Магілёве сумесных калегій Міністэрства адукацыі Беларусі і Міністэрства адукацыі Расіі адкрые новыя перспектывы для развіцця адукацыйнай сістэмы Саюзнай дзяржавы і Магілёўскай вобласці. Гэтую думку падтрымалі і міністры В.І.Стражаў і У.М.Філіпаў. Правядзенне пасяджэння сумесных калегій Уладзімір Філіпаў назваў гістарычнай падзеяй, а Васіль Стражаў — знакавай, таму што інтэграцыя дзвюх краін з'яўляецца знакам часу. З такіх ацэнак прадстаўнічага сходу і пачалося абмеркаванне першага пытання парадку дня — "Аб узаемадзеянні міністэрстваў адукацыі Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі ў развіцці сістэм адукацыі Саюзнай дзяржавы".

Нагадаю чытачам, што ўзаемадзеянне дзвюх краін у галіне адукацыі ўжо мае сваю гісторыю. Так, 27 лютага 1996 года ў Маскве было падпісана Пагадненне паміж урадам Беларусі і урадам Расіі аб узаемным прызнанні і эквівалентнасці дакументаў аб адукацыі, вучоных ступенях і званнях, мэта якога — забеспячэнне грамадзянам Беларусі і Расіі роўных правоў на атрыманне адукацыі. А ў рамках рэалізацыі пастановы выканкама Садружнасці Беларусі і Расіі ад 11 красавіка 1996 г. № 1 "Аб роўных правах грамадзян на атрыманне адукацыі" і Дагавора аб утварэнні Садружнасці Беларусі і Расіі міністэрствамі была распрацавана нарматыўная прававая база, якая забяспечвае аднолькавыя ўмовы прыёму і навучання грамадзян дзвюх краін. Новым крокам па рэалізацыі беларуска-расійскіх дамоўленасцяў на вышэйшым узроўні, у тым ліку Дэкларацыі аб далейшым яднанні Беларусі і Расіі, стаў Дагавор паміж міністэрствамі аб рэгулярных сумесных дзеяннях па ўдасканаленні нарматыўнай базы і стварэнні механізмаў па забеспячэнні даступнасці і роўных правоў грамадзянам Беларусі і Расіі на атрыманне адукацыі. Распрацаваны шэраг праграм, у тым ліку па падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы спецыялістаў і навучанні студэнтаў, распрацоўцы адукацыйных стандартаў. Праводзілася работа па стварэнні расійска-беларускага Універсітэта ў Магілёве і па рэалізацыі праекта "Вучэбная і вучэбна-метадычная літаратура".

Адметнасцю мінулых гадоў стала развіццё супрацоўніцтва паміж рэгіёнамі Беларусі і Расіі, пашырэнне кантактаў паміж навуковымі і адукацыйнымі ўстановамі дзвюх краін. У 2000 годзе зацверджана палажэнне аб каардынацыйным савеце Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь і Міністэрства адукацыі Расійскай Федэрацыі.

Усё гэта паклала аснову для рэалізацыі шэрагу праектаў, накіраваных на прыняцце сумесных рашэнняў па развіцці адукацыі. Першай ластаўкай стала распрацоўка Канцэпцыі сістэмы адукацыі, падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі кадраў у Садружнасці. У адпаведнасці з гэтай Канцэпцыяй была спланавана работа па стандартызацыі адукацыі ў нашай краіне, падрыхтоўцы праекта Закона Рэспублікі Беларусь "Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь аб адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь". Праект сумеснай праграмы "Фарміраванне і развіццё адзінай адукацыйнай прасторы" ўяўляе сабой комплекс узаемазвязаных праектаў, рэалізацыя якіх забяспечыць стварэнне нарматыўнай базы, што рэгламентуе ўзгодненую дзейнасць сістэмы адукацыі Саюзнай дзяржавы, стварэнне адзіных механізмаў рэалізацыі ўзгодненых адукацыйных стандартаў, правядзенне ліцэнзавання, атэстацыі і акрэдытацыі ўстаноў адукацыі. Акрамя гэтага, прадугледжваецца забеспячэнне сістэм адукацыі Беларусі і Расіі вучэбнай і вучэбна-метадычнай літаратурай, стварэнне сістэмы актыўных інфармацыйных рэсурсаў і механізма рэалізацыі пілотных расійска-беларускіх праграм дыстанцыйнага навучання па цыклах базавых дысцыплін вышэйшай прафесійнай адукацыі з выкарыстаннем перадавых мультымедыйных і Інтэрнет-тэхналогій. Праграма "Фарміраванне і развіццё адзінай адукацыйнай прасторы" дае магчымасць з улікам аб'ектыўнай экспертна-аналітычнай ацэнкі сучаснага стану, патрэбнасцей і перспектыў развіцця адукацыі ў Беларусі і Расіі вызначаць блізкія, сярэднетэрміновыя і перспектыўныя мэты і задачы сумеснай дзейнасці па стварэнні неабходных умоў для стабільнага функцыянавання і развіцця адзінай адукацыйнай прасторы Саюзнай дзяржавы. Цяпер узнікае неабходнасць у практычнай рэалізацыі сумеснай праграмы фарміравання і развіцця адзінай адукацыйнай прасторы. Што ж для гэтага трэба зрабіць?

Міністр адукацыі Расійскай Федэрацыі Уладзімір ФІЛІПАЎ:

"Расія адстае ад Беларусі ў агульнай сярэдняй адукацыі, але ідзе больш хуткім тэмпам у стварэнні шматузроўневай сістэмы атрымання вышэйшай адукацыі"

Прыгадваючы Сусветныя канферэнцыі канца 90-х гадоў па адукацыі, міністр адукацыі Рэспублікі Беларусь В.І.Стражаў зазначыў, што на ўсіх канферэнцыях вялася размова пра тое, чым трэба кіравацца пры рэфармаванні адукацыі ў XXI стагоддзі, і пра шляхі інтэграцыі ў адукацыйнай сферы. У выніку распаду СССР паміж былымі рэспублікамі разарваліся эканамічныя і культурныя сувязі, але цяпер ва ўсіх рэспубліках педагагічная грамадскасць шукае адказы на адны і тыя ж пытанні. Што трэба разумець пад абавязковай школьнай адукацыяй? Колькі гадоў неабходна вучыць дзяцей у школе? Якая роля інфармацыйных тэхналогій у сістэме адукацыі XXI стагоддзя? Як спалучаць платнасць і бясплатнасць у адукацыі? Як забяспечыць сацыяльную справядлівасць у атрыманні адукацыі і прафесіі? Якой павінна быць ўзаемасувязь агульнаадукацыйнай і прафесійна-тэхнічнай школы? Якая роля ў сучасных умовах сярэдняй спецыяльнай школы і што трэба рабіць для яе ўзаемасувязі з вышэйшай школай? Што такое шматузроўневасць вышэйшай школы? Гэта тыя пытанні, сказаў В.І.Стражаў, якія паўсядзённа вырашаюцца і ў Беларусі, і ў Расійскай Федэрацыі. Абедзве краіны не страцілі сувязяў у галіне навучання, асабліва ў ВНУ. У якасці прыкладу міністр спаслаўся на Беларускую сельскагаспадарчую акадэмію, якая не проста творча ўзаемадзейнічае з сельскагаспадарчымі ВНУ Расіі, а ў значнай ступені пацвердзіла правамернасць сваіх прэтэнзій даваць вышэйшую адукацыю на ўзроўні сусветных узораў. Аднак цяпер наступіў асаблівы этап у супрацоўніцтве Беларусі і Расіі, падкрэсліў Васіль Стражаў: абедзве краіны распачалі доўгатэрміновае рэфармаванне сваіх сістэм адукацыі. У 1998 годзе Беларусь пачала праводзіць эксперымент па апрабацыі новага зместу навучання ў абавязковай дзесяцігадовай школе, а ў гэтым годзе з першага верасня і Расія прыступіць да эксперыментальнага апрабавання новага зместу навучання ў 12-гадовай школе. Таму, зазначыў беларускі міністр, нам неабходна ісці па гэтаму шляху, каб не парушыць сувязі. Гэтаму паспрыяе і тое, лічыць В.І.Стражаў, што ў Беларусі дзве дзяржаўныя мовы — беларуская і руская — значыць, агульную мову можна будзе знайсці.

У выступленні міністра прагучала і такая думка: калі раней перад абедзвюма краінамі стаяла задача распрацаваць агульныя правілы для сумеснай работы ў галіне адукацыі, то цяпер, пасля распрацоўкі гэтых агульных правілаў, паўстала іншая задача, а менавіта: вызначыць механізм узаемадзеяння нашых міністэрстваў і ўстаноў адукацыі. Такая праца, падтрымаў В.І.Стражава міністр адукацыі Расіі У.М.Філіпаў, "окупится сторицей". Уладзімір Філіпаў шчыра сказаў, што Расія адстала ад Беларусі ў агульнай сярэдняй адукацыі. А што да шматузроўневай сістэмы атрымання вышэйшай адукацыі (бакалаўра і магістра), то тут Расія, па словах расійскага міністра, пайшла больш хуткім тэмпам. Праводзячы яшчэ адну паралель, У.М.Філіпаў адзначыў актыўную работу, якая вядзецца ў Беларусі па апрабацыі дзесяцібальнай сістэмы ацэнкі ведаў вучняў. Ён падкрэсліў, што Расія і Беларусь стварылі падмурак для ўзаемнага ўзбагачэння сваіх адукацыйных сістэм, а галоўнае — для выпрацоўкі тых параметраў развіцця адукацыі, якія далі б магчымасць нашым дзецям паступаць у навучальныя ўстановы дзвюх дзяржаў без якіх-небудзь праблем. Ва унісон гэтым словам прагучала і заключная фраза выступлення В.І.Стражава па абмяркоўваемым пытанні: "Ёсць поўнае ўзаемаразуменне паміж кіраўнікамі міністэрстваў і паміж кіраўнікамі ўстаноў адукацыі Беларусі і Расіі. Цяпер нам трэба стварыць канкрэтныя механізмы ўзаемадзеяння нашых міністэрстваў і адукацыйных устаноў".

Намеснік старшыні Камітэта Дзяржаўнай Думы Расійскай Федэрацыі па адукацыі і навуцы В.М.Іванова зачытала прывітальны адрас удзельнікам сумеснага пасяджэння калегій старшыні Думы Г.М.Селязнёва і падкрэсліла, што на шляху інтэграцыі неабходна каардынацыя навукі і вышэйшай школы абедзвюх краін, а таксама падрыхтоўкі па новых спецыяльнасцях расійскіх і беларускіх спецыялістаў, каб яны былі арыентаваны на інтэграцыйныя каштоўнасці. Рэктар Беларускай дзяржаўнай політэхнічнай акадэміі Б.М.Хрусталёў прапанаваў больш актыўна падключаць да інфармацыйна-навуковага забеспячэння сумесных мерапрыемстваў і да вырашэння іншых задач саветы рэктараў і акадэміі кіравання пры прэзідэнтах нашых краін. Ён выказаў думку, каб міністэрствы адукацыі Расіі і Беларусі абменьваліся планамі работы і планамі пасяджэння калегій. Рэктар таксама сказаў пра неабходнасць выпрацоўкі адзіных крытэрыяў патрабаванняў да адукацыйных устаноў рознага тыпу, у тым ліку і да ВНУ, таму што ў сувязі са стварэннем недзяржаўных навучальных устаноў гэтая праблема абвастрылася. Барыс Хрусталёў падкрэсліў важнасць пашырэння сумесных дзеянняў дзяржаўных інспекцый сістэм адукацыі абедзвюх краін. "Адукацыя не мае межаў, — зазначыў ён. — Але, дадам, якасная адукацыя".

На забеспячэнне якаснай адукацыі і павінна быць скіравана, як адзначалася на сумесным пасяджэнні калегій, дзейнасць міністэрстваў у бліжэйшай перспектыве па вырашэнні наступных задач: распрацоўка канцэпцыі, праграмы і плана міждзяржаўнай стандартызацыі ў сферы адукацыі;

арганізацыя пастаянна дзеючых семінараў па праблемах рэфармавання агульнаадукацыйнай школы і выкладання замежных моў;

вывучэнне вопыту ўкаранення новых адукацыйных тэхналогій, сістэм ацэнкі ведаў і падрыхтоўка рэкамендацый па развіцці інавацыйнай дзейнасці ў масавай агульнаадукацыйнай школе;

арганізацыя экспертызы падручнікаў гісторыі і правядзенне падрыхтоўчай работы па стварэнні падручніка па гісторыі ўсходніх славян для старшакласнікаў;

развіццё супрацоўніцтва ў галіне кантролю ведаў вучняў і арганізацыйна-метадычнага забеспячэння тэсціравання.

Гэтыя задачы будуць уключаны ў планы работы каардынацыйнага савета Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь і Міністэрства адукацыі Расійскай Федэрацыі на 2001 — 2002 гг.

"Бліжэйшае дзесяцігоддзе ў плане ўкаранення інфармацыйных тэхналогій можа стаць рэвалюцыяй у адукацыі", — лічыць міністр адукацыі Расіі У.М.Філіпаў

Другое пытанне парадку дня сумеснага пасяджэння калегій было сфармулявана так: "Аб праграме інфарматызацыі Расійскай адукацыі і магчымасці ажыццяўлення двухбаковага супрацоўніцтва ў гэтай сферы". Чаму менавіта гэта праблема стала прадметам зацікаўленага абмену думкамі на пасяджэнні? Нават чалавек, далёкі ад адукацыі, мог бы зразумець са змястоўнага, пераканаўчага выступлення расійскага міністра, што выкарыстанне інфармацыйных тэхналогій у адукацыі характэрна для ўсіх краін свету. Таму, зразумела, Беларусь і Расія таксама вырашылі скаардынаваць сваю дзейнасць, звязаную з рэалізацыяй канцэптуальна-праграмных дакументаў па інфарматызацыі сістэм адукацыі дзвюх краін, узгадніць свае дзеянні па стварэнні адукацыйных інфармацыйных рэсурсаў, арганізацыі доступу да электронных каталагаў бібліятэк Беларусі і Расіі.

"Бліжэйшае дзесяцігоддзе ў плане ўкаранення інфармацыйных тэхналогій можа стаць рэвалюцыяй у адукацыі", — падкрэсліў міністр адукацыі Расійскай Федэрацыі Уладзімір Філіпаў. Такую выснову ён зрабіў, спасылаючыся на тое, што адбываецца ў адукацыі самых развітых краін свету. Калі Расія і Беларусь не пойдуць у фарватэры сусветных тэндэнцый інфарматызацыі, сказаў расійскі міністр, то "мы будзем проста выкінуты з сучаснага ўзроўню тэмпаў развіцця адукацыі". Уладзімір Філіпаў лічыць, што неўзабаве можа карэнным чынам змяніцца вышэйшая адукацыя, якая будзе грунтавацца на аснове адкрытай дыстанцыйнай адукацыі. Міністр расказаў удзельнікам сумеснага пасяджэння калегій пра вопыт дыстанцыйнай адукацыі ў МЭСІ — вядомай маскоўскай ВНУ, дзе ёсць электронны варыянт літаральна ўсіх вучэбных дысцыплін, лекцый, падручнікаў, лабараторных работ, кантрольных заданняў, усіх пытанняў да экзаменаў і залікаў. Любы студэнт, дзе б ён ні жыў у Расіі, можа па Інтэрнету здаваць іспыты, атрымліваць кансультацыі, задаваць пытанні выкладчыкам. Гэта прынцыпова новы падыход да навучання, які стаў магчымым дзякуючы камп'ютэрным тэхналогіям.

У апошнія гады, зазначыў Уладзімір Філіпаў, у Расійскай Федэрацыі распрацавана праграма інфарматызацыі адукацыі. Першая частка праграмы — камп'ютэрызацыя сельскіх школ — пачала рэалізоўвацца. Чаму найперш сельскай? Таму што яна, па словах міністра, пакуль найбольш бездапаможная, і якасць адукацыі ў ёй адстае ад якасці адукацыі ў гарадской школе. 1 верасня 1999 года Указам Прэзідэнта Расіі пры ўсіх школах створаны апякунскія саветы, якія аказваюць дапамогу школам, у тым ліку і ў набыцці камп'ютэрнай тэхнікі. У адпаведнасці з гэтым Указам усе расійскія школы, падкрэсліў Уладзімір Філіпаў, будуць юрыдычнымі асобамі са сваім уласным бюджэтным і пазабюджэтным рахункамі. Што да вышэйшай школы, то ў Федэральнай праграме развіцця адукацыі пастаўлена задача стварыць пры ўсіх ВНУ электронныя бібліятэкі і ўключыць іх у адзіную сетку.

А як вырашаецца праблема інфарматызацыі адукацыі ў нашай краіне?

Міністр адукацыі Рэспублікі Беларусь Васіль СТРАЖАЎ:

"Ёсць поўнае ўзаемаразуменне паміж кіраўнікамі міністэрстваў і паміж кіраўнікамі ўстаноў адукацыі Беларусі і Расіі"

Удзельнікі сумеснага пасяджэння калегій атрымалі інфармацыю, што дзяржаўная сістэма навучання асновам выкарыстання інфармацыйных тэхналогій у Беларусі пачала стварацца ў 1985 годзе ў рамках саюзнай праграмы. У аснове гэтай сістэмы было, у першую чаргу, увядзенне ў вучэбныя планы сярэдніх навучальных устаноў новага прадмета "Асновы інфарматыкі і вылічальнай тэхнікі". Адначасова ў педагагічных ВНУ пачалася падрыхтоўка настаўнікаў па спецыяльнасці "Інфарматыка", а ва ўсіх ІПК былі адкрыты кабінеты інфарматыкі. З 1990 года ў структуры і змесце выкладання інфарматыкі ў школе з'явіліся перамены. У шэрагу школ пачалася эксперыментальная праверка новай праграмы курса інфарматыкі, зарыентаванай на падрыхтоўку карыстальніка. У 1993-94 гг. была распрацавана праграма новага базавага курса "Інфарматыка". Школы атрымалі новыя вучэбныя дапаможнікі і поўны метадычны комплекс, а ў 1995-98 гг. распрацаваны праграмы для вучняў 8 — 11 класаў, якія вывучаюць інфарматыку на павышаным і паглыбленым узроўні. 29 студзеня 1998 года Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь зацвердзіў рэспубліканскую праграму "Інфарматызацыя сістэмы адукацыі". Вынікам выканання першага этапа гэтай праграмы з'явілася пастаўка ў школы больш за 600 сучасных камп'ютэрных класаў і мадэрнізацыя амаль столькі ж устарэлых камп'ютэрных класаў. Цяпер, напрыклад, амаль усе навучальныя ўстановы і арганізацыі, а таксама органы кіравання адукацыяй Мінска маюць доступ да інфармацыйных рэсурсаў Інтэрнета і абмену інфармацыяй. Праз Фонд камп'ютэрных вучэбных праграм адукацыйныя ўстановы забяспечваюцца педагагічнымі праграмнымі сродкамі.

Для ўдасканалення кіравання адукацыяй пачалося прымяненне сродкаў тэлекамунікацыі. У шэрагу навучальных устаноў краіны эксперыментальна правяраецца праграмна-тэхналагічны комплекс "Навучальная ўстанова-XXI", які дае магчымасць ажыццяўляць комплексную аўтаматызацыю кіравання ў навучальнай установе.

Максімальнае пашырэнне доступу да айчынных, расійскіх і сусветных адукацыйных інфармацыйных рэсурсаў — такая мэта праграмы "БелНЕТ" (камп'ютэрная сетка адукацыі Рэспублікі Беларусь), праект якой распрацаваны летась. Разам з мерапрыемствамі рэспубліканскай праграмы "Інфарматызацыя сістэмы адукацыі" праграма "БелНЕТ" паспрыяе стварэнню ў нашай краіне адзінай інфармацыйнай прасторы сістэмы адукацыі. Па-першае, будуць забяспечаны роўныя ўмовы для ўсіх рэгіёнаў, сталічных і сельскіх навучальных устаноў у атрыманні ведаў і іншай неабходной інфармацыі, і, па-другое, будзе магчымасць вырашаць задачы пашырэння і даступнасці якаснай адукацыі. Зразумела, што для гэтага неабходна стварыць адукацыйныя інфармацыйныя электронныя рэсурсы, належную матэрыяльную базу, інтэграваць айчынную адукацыйную электронную сетку ў электронныя сеткі Беларусі і ў глабальныя міжнародныя, аснасціць адукацыйную сістэму ліцэнзаваным праграмным забеспячэннем.

Якімі ж павінны быць агульныя падыходы Беларусі і Расійскай Федэрацыі ў каардынацыі сваіх дзеянняў па пытаннях інфарматызацыі адукацыі? Пра гэта на сумесным пасяджэнні калегій вялася зацікаўленая, канструктыўная размова. Намеснік міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь Г.Д.Дылян прапанаваў абмяняцца дакументамі, якія рэгламентуюць працэс інфарматызацыі, каб абодва міністэрствы маглі ўлічваць у сваёй дзейнасці ўсе напрацоўкі.

Калегіі вырашылі вывучыць пытанне аб магчымасці далучэння да двухбаковага супрацоўніцтва ў сферы інфарматызацыі адукацыі Інстытута інфармацыйных тэхналогій у адукацыі ЮНЕСКО, арганізаваць пастаянны сумесны семінар па праблемах распрацоўкі і ўкаранення інфармацыйных адукацыйных тэхналогій, распрацаваць адзіны слоўнік тэрмінаў у галіне інфарматызацыі адукацыі, разгледзець магчымасць узаемнага доступу да электронных каталагаў бібліятэк Беларусі і Расіі на бясплатнай аснове. Вырашана таксама да першага снежня 2001 года зацвердзіць праграму ўзгодненых дзеянняў па развіцці дыстанцыйнага навучання ў Саюзнай дзяржаве.

Універсітэт як палігон для апрабацыі навацый і ідэй інтэграцыйнай праблематыкі

Сумеснае пасяджэнне калегій Міністэрства адукацыі Беларусі і Міністэрства адукацыі Расіі было знакавым яшчэ і таму, што атрымаў адабрэнне расійска-беларускі праект "Саюзны навукова-адукацыйны цэнтр — Універсітэт інтэграцыі". Стварэнне Універсітэта інтэграцыі стане адметным крокам у фарміраванні адзінай навукова-тэхналагічнай прасторы, якая абвешчана адным з прыярытэтных накірункаў у праграме дзеяння Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі па рэалізацыі Дагавора аб стварэнні Саюзнай дзяржавы.

Намеснік міністра адукацыі Расіі Аляксандр Кандакоў падкрэсліў, што заснаванне Універсітэта будзе садзейнічаць паскарэнню збліжэння адукацыйных сістэм дзвюх краін, паколькі ён стане ўдзельнікам распрацоўкі адукацыйных стандартаў і праграм падрыхтоўкі спецыялістаў у шэрагу ўстаноў вышэйшай прафесійнай адукацыі Саюзнай дзяржавы. Аляксандр Кандакоў зрабіў акцэнт на тым, што Універсітэт інтэграцыі арыентуецца на фарміраванне навукова-адукацыйнага комплексу, здольнага вырашаць прававыя, эканамічныя, духоўныя і іншыя праблемы, актуальныя як для дзвюх краін, так і для ўсіх краін СНД. Універсітэт інтэграцыі будзе мець разгалінаваную структуру ў складзе шэрагу інстытутаў, якія з'яўляюцца структурнымі падраздзяленнямі ВНУ Беларусі і Расіі. Удзельнікі сумеснага пасяджэння калегій разглядаюць Універсітэт як цэнтр распрацоўкі і палігон для апрабацыі навацый і ідэй інтэграцыйнай праблематыкі.

Універсітэт заснаваны выканаўчымі органамі ўлады Саюзнай дзяржавы і фінансуецца з яе бюджэту.

...Вітаючы ўдзельнікаў сумеснага пасяджэння калегій Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь і Міністэрства адукацыі Расійскай Федэрацыі, старшыня Магілёўскага аблвыканкама Б.В.Батура пажадаў прадстаўнічаму сходу плённай і выніковай працы, якая ўнясе важкі ўклад у развіццё брацкіх адносін паміж беларускім і расійскім народамі. Добрае пажаданне кіраўніка Магілёўскай вобласці спраўдзілася. Сумесная работа калегій двух міністэрстваў сапраўды была плённай і выніковай.

Алег КУЛІЦКІ.

СОГЛАШЕНИЕ между Министерством комитетом профсоюза

1. Общие положения

1.1.Настоящее соглашение (в дальнейшем - Соглашение) заключено между Министерством образования Республики Беларусь и Центральным комитетом Белорусского профсоюза работников образования и науки в соответствии с Конституцией Республики Беларусь, Трудовым кодексом Республики Беларусь, Указами Президента Республики Беларусь от 15.07.95 г. № 278 "О развитии социального партнерства в Республике Беларусь", от 16.12.97 г. № 639 "О мерах по совершенствованию взаимодействия органов государственного управления и профессиональных союзов" и другими законодательными актами Республики Беларусь на основе принципов социального партнерства, сотрудничества и равноправия сторон.

1.2. Соглашение является нормативным актом, устанавливающим общие отраслевые принципы трудовых и социально-экономических отношений, направлено на обеспечение стабильной и эффективной деятельности учебно-воспитательных учреждений, на решение социально-трудовых и профессиональных проблем работников отрасли.

1.3. Сторонами настоящего Соглашения являются Министерство образования Республики Беларусь (в дальнейшем Министерство) и Центральный комитет Белорусского профсоюза работников образования и науки (в дальнейшем - Центральный комитет профсоюза). Министерство признает Центральный комитет профсоюза полномочным представителем работников отрасли в коллективных переговорах.

1.4. Положения Соглашения включают минимум гарантий, которые не могут быть уменьшены при заключении местных соглашений, коллективных договоров.

Соглашение не препятствует установлению дополнительных по сравнению с ним и действующим законодательством льгот и гарантий, вводимых за счет собственных средств нанимателя, местных бюджетов, спонсоров и других источников ресурсного обеспечения.

1.5. Соглашение имеет нормативно обязательную силу для всех нанимателей учреждений, организаций и предприятий системы Министерства образования и распространяется на всех работников образования - членов Белорусского профсоюза работников образования и науки.

1.6. Изменения и дополнения в Соглашение вносятся с согласия сторон. Письменное предложение одной из сторон о внесении изменений и дополнений в Соглашение рассматривается другой стороной в двухнедельный срок.

Разногласия сторон рассматриваются на заседании Отраслевого совета по социальным и трудовым вопросам. Соглашение подписывается представителями сторон после одобрения Коллегией Министерства и Президиумом Центрального комитета профсоюза.

1.7. Стороны обязуются принимать необходимые меры для разрешения конфликтных ситуаций путем переговоров на основе взаимного уважения. В случае возникновения коллективных трудовых споров предъявление требований осуществляется в порядке, предусмотренном действующим законодательством.

1.8. В течение срока действия настоящего Соглашения при условии его выполнения Центральный комитет профсоюза воздерживается от забастовок по вопросам, включенным в Соглашение.

1.9. Министерство и Центральный комитет профсоюза рекомендуют учреждениям образования заключать единые коллективные договоры при условии одобрения их на профсоюзных собраниях.

1.10. Учитывая, что студенты, учащиеся ссузов, аспиранты и магистранты (в дальнейшем обучающиеся) не являются штатными работниками учреждений и не могут быть субъектами коллективных договоров, стороны рекомендуют для обеспечения защиты прав и социально-экономических интересов обучающихся заключать соглашения между администрацией и профкомами обучающихся и считать их приложениями к коллективному договору.

1.11. При заключении Соглашения срок ведения коллективных переговоров не может превышать 1 месяц.

1.12. Порядок ведения переговоров определяется сторонами на заседании Отраслевого Совета по социальным и трудовым вопросам.

1.13. Соглашение вступает в силу со дня его подписания и действует до заключения нового Соглашения.

1.14. Настоящее Соглашение служит основой для заключения местных соглашений и коллективных договоров.

Заключение, внесение изменений и дополнений в местные соглашения и коллективные договоры не должно превышать 2-х месяцев со дня опубликования Соглашения или изменений и дополнений к нему.

Сторонами соглашений на местном уровне являются управления (отделы) образования и соответствующие им комитеты профсоюза.

Сторонами коллективных договоров являются руководители организаций образования и профсоюзные комитеты этих организаций.

1.15.Регистрацию Соглашения в Министерстве труда Республики Беларусь осуществляет Министерство в месячный срок после подписания его сторонами.

2. Организация, нормирование и оплата труда

2.1. Министерство обязуется:

2.1.1.Продолжить разработку типовых штатов учреждений образования, штатных нормативов отдельных категорий работников.

2.1.2.Разработать Инструкцию о порядке исчисления заработной платы работников общеобразовательных учреждений.

2.1.3. По мере необходимости доводить до подведомственных учреждений в письменном виде разъяснения по актуальным вопросам нормирования и оплаты труда.

2.1.4. Разработать и согласовать в рабочем порядке с Центральным Комитетом профсоюза нормы рабочего времени учителя, преподавателя, руководителя кружка с учетом всех видов выполняемых ими работ.

2.1.5. При введении новых условий оплаты труда, внесении изменений в существующие, оперативно доводить их до сведения подведомственных учреждений, проводить семинары (совещания) по разъяснению их содержания и порядка введения.

Обеспечить возможность участия в семинарах представителей соответствующих комитетов профсоюза.

2.1.6. Осуществлять ведомственный контроль за полнотой финансирования и расходования учреждениями образования, в т.ч. и находящимися на бюджетах местных советов, бюджетных средств, выделяемых на заработную плату, надбавки стимулирующего характера, премии и материальную помощь.

2.1.7. Проекты нормативных актов, инструктивные письма, касающиеся нормирования, условий оплаты труда, а также предложения по совершенствованию и изменению действующих условий оплаты труда, проекты положений, затрагивающих трудовые, профессиональные и социально-экономические интересы работников, представлять в правительственные органы после согласования в рабочем порядке с Центральным комитетом профсоюза.

2.1.8. Премирование и установление надбавок стимулирующего характера руководителям учреждений республиканского подчинения осуществлять в соответствии с Порядком, установленным Министерством образования по согласованию с президиумом Центрального комитета профсоюза.

2.2. Центральный комитет профсоюза обязуется:

2.2.1. Принимать участие в разработке проектов документов, касающихся условий, организации, нормирования и оплаты труда. Добиваться соблюдения прав и законных интересов работников отрасли.

2.2.2. Оперативно доводить до сведения профсоюзных комитетов руководящие документы, разъяснения, инструктивные письма, проводить семинары для профсоюзного актива по их изучению.

2.2.3. Осуществлять общественный контроль за своевременностью и полнотой исполнения Указов Президента, постановлений Правительства и других нормативных правовых актов по вопросам заработной платы, организации, условий и нормирования труда.

Информировать о результатах Министерство и органы образования на местах.

2.2.4. В соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь взыскивать (в случае необходимости - в судебном порядке) невыплаченные суммы заработной платы, премий, надбавок стимулирующего характера, материальной помощи, а также компенсацию за несвоевременно выплаченную заработную плату и среднего заработка за время трудового отпуска.

2.2.5. Консультировать работников образования по вопросам нормирования и оплаты труда.

2.2.6. По мере необходимости давать разъяснения на страницах газет по актуальным вопросам оплаты, нормирования и условий оплаты труда и доводить их в письменном виде до комитетов профсоюза.

2.2.7.В соответствии с решениями III съезда профсоюза добиваться:

- доведения средней заработной платы работников отрасли до уровня средней заработной платы в промышленности;
- установления оплаты труда по I тарифному разряду не ниже бюджета прожиточного минимума;
- поэтапного приближения размеров студенческих стипендий к бюджету прожиточного минимума.

2.3.Министерство и Центральный комитет профсоюза обязуются:

2.3.1. Добиваться:

- закрепления в новой редакции закона «Об образовании в Республике Беларусь» гарантированных минимальных уровней финансирования отрасли «образование» и заработной платы педагогических работников;
- неукоснительного выполнения Государственной программы "Учитель", других государственных и ведомственных программ, а также поручений Правительства, изложенных в протоколе от 14.05.2000 г. по итогам III съезда Белорусского профсоюза работников образования и науки, в том числе:
- снижения нормы недельной нагрузки воспитателям детских дошкольных учреждений с 36 до 30 часов в неделю;
- увеличения денежных средств, направляемых на премирование, с 20 до 30 процентов планового фонда заработной платы;
- повышения размера надбавок за стаж работы по специальности (в отрасли) до 40% ставки (должностного оклада);
- повышения оплаты труда молодых специалистов - выпускников высших и средних специальных учебных заведений, приступивших к работе в государственных учреждениях по направлению, в том числе окончившим учебные заведения с отличием - на 10% выше установленного норматива;
- установления дополнительной оплаты труда работникам учреждений образования за отдельные виды работ (проверка письменных работ, классное руководство, заведование кабинетами и другие) в процентном отношении от ставки заработной платы;
- повышения тарифной части заработной платы;
- установления тарификации педагогов - организаторов, концертмейстеров, руководителей кружков (клубов по интересам, коллективов любительских объединений, секций, студий, туристических групп и др.), инструкторов по физкультуре, музыкальных руководителей, культорганизаторов учреждений образования, а также руководителей физического воспитания дошкольных учреждений на один разряд выше установленного действующим законодательством;
- внесения в тарифно-квалификационные характеристики руководителей кружков (клубов по интересам, коллективов любительских объединений, секций, студий, туристических групп и др.), инструкторов по физкультуре, музыкальных руководителей, культорганизаторов учреждений образования, а также руководителей физического воспитания дошкольных учреждений изменений в части установления квалификации «Высшая квалификационная категория»;
- установления ежемесячных выплат на приобретение методической литературы и других периодических изданий в размере 1 минимальной заработной платы методистам учебно-методических кабинетов и педагогическим работникам ссузов.

2.3.2. Принимать меры к своевременной выплате заработной платы и среднего заработка за время трудового отпуска в учреждениях республиканского подчинения, а также в учреждениях, содержащихся за счет местных бюджетов.

2.4. Стороны пришли к соглашению:

2.4.1. Все вопросы, касающиеся нормирования, оплаты и материального стимулирования труда, решаются нанимателем (уполномоченным должностным лицом нанимателя) по согласованию с соответствующим комитетом профсоюза.

2.4.2. Премирование работников учреждений (организаций) образования, установление надбавок стимулирующего характера к их должностным окладам (ставкам заработной платы) осуществляется в соответствии с Положениями, которые разрабатываются непосредственно в учреждениях (организациях), утверждаются руководителем по согласованию с профсоюзным комитетом после их одобрения на собрании коллектива работников и являются неотъемлемой частью коллективного договора.

2.4.3. Порядок оказания работникам материальной помощи и ее размеры регулируются коллективными договорами.

2.4.4. Премирование руководителей учреждений образования и установление надбавок стимулирующего характера к их должностным окладам осуществляется из средств учреждения вышестоящим органом управления образования по согласованию с соответствующим комитетом профсоюза.

Премирование руководителей осуществляется на основе Типового положения, утвержденного Министерством образования по согласованию с Центральным комитетом профсоюза. Порядок премирования определяется вышестоящим органом управления образования по согласованию с соответствующим комитетом профсоюза.

Установление надбавок производится на основе Положения, разработанного вышестоящим органом управления образования по согласованию с соответствующим комитетом профсоюза, которое является неотъемлемой частью Соглашения, заключенного между ними.

2.4.5. Материальная помощь руководителям учреждений образования оказывается на условиях, установленных коллективным договором учреждения (на общих основаниях) с разрешения вышестоящего органа управления образования.

2.4.6. Внебюджетные средства, полученные учреждением образования от предпринимательской деятельности, направляемые в соответствии с действующим законодательством на стимулирование качественного труда и выплаты социального характера, расходуются по согласованию с профсоюзным комитетом.

2.4.7. Сэкономленные по фонду заработной платы средства обсчитываются ежемесячно. Информация о наличии и размере сэкономленных средств доводится до сведения руководителей и профсоюзных комитетов учреждений (организаций). Указанные средства направляются на премирование работников в соответствии с действующим законодательством, коллективным договором и Положением о премировании, действующим в учреждении образования.

2.4.8. Распределение учебной нагрузки педагогических работников (кроме профессорско-преподавателького состава) производится руководителем учреждения по согласованию с профсоюзным комитетом.

Предварительное распределение учебной нагрузки на предстоящий учебный год осуществляется до начала летних отпусков и сообщается работникам.

Нагрузка менее, чем на ставку, устанавливается с письменного согласия работника.

2.4.9. Порядок установления и объем учебной нагрузки профессорско-преподавательского состава определяются коллективными договорами вузов.

2.4.10. За время вынужденного простоя не по вине работника (карантин, метеоусловия, сельхозработы и другие обстоятельства) оплата производится в размере 100 процентов установленной ему ставки заработной платы (должностного оклада). В случае выполнения работниками в этот период другой работы в соответствии с их функциональными обязанностями заработная плата им выплачивается в полном объеме.

2.4.11. Рекомендовать руководителям учреждений устанавливать надбавки за высокие творческие производственные достижения в работе в размере до 50 процентов должностного оклада (ставки заработной платы) педагогическим работникам, имеющим общее среднее образование, которым по результатам внеочередной аттестации (до 28.02.92 г.) присвоены квалификационные категории.

2.4.12. Суммы, невыплаченные работнику за прошлые периоды и взысканные в соответствии с действующим законодательством, выплачиваются работнику с учетом их индексации в соответствии с Законом об индексации доходов населения с учетом инфляции.

2.4.13. Выплату заработной платы производить регулярно в дни, определенные коллективным договором или местным соглашением, но не реже 2-х раз в месяц в соответствии с Трудовым кодексом Республики Беларусь.

Окончательный расчет за отработанный месяц производить не позднее 2-х недель следующего месяца. Зарплата, выплаченная с задержками, превышающими 1 месяц, индексируется в соответствии в действующим законодательством.

2.4.14. Выплату среднего заработка за время трудового отпуска производить не позднее, чем за два дня до начала отпуска.

В случае несоблюдения сроков выплаты работник имеет право продолжить работу (не уходить в отпуск), письменно уведомив об этом нанимателя.

2.4.15. При введении новых условий оплаты труда, невозможности своевременного исчисления заработной платы в новых размерах, проводится повышенное авансирование работников по согласованию с соответствующими финансовыми органами с последующим перерасчетом заработной платы.

2.4.16.Учреждения образования за счет собственных средств могут устанавливать надбавки к ставкам заработной платы (должностным окладам), осуществлять премирование, предоставлять работникам другие льготы в соответствии с действующим законодательством.

2.4.17. Конкретные размеры повышения ставок заработной платы (должностных окладов) работников специальных (с особым режимом) учреждений (подразделений) регулируются коллективными договорами, а руководителей этих учреждений образования устанавливаются вышестоящим органом управления образования по согласованию с соответствующим комитетом профсоюза.

2.4.18. Присвоение соответствующей квалификации непедагогическим работникам осуществляется в порядке, установленном в коллективном договоре или местном соглашении в соответствии с Единым тарифно-квалификационным справочником работ и профессий рабочих, Квалификационным справочником должностей руководителей, специалистов и служащих, другими нормативными правовыми актами.

2.4.19.За нарушение сроков выплаты заработной платы, установленных коллективными договорами, соглашениями, наниматель несет ответственность, установленную статьей 465 Трудового кодекса Республики Беларусь и подпунктом 2.10 пункта 2 Декрета Президента Республики Беларусь от 26 июля 1999 г. № 29 «О дополнительных мерах по совершенствованию трудовых отношений, укреплению трудовой и исполнительской дисциплины» (Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 1999г., № 58, 1/512).

Персональная ответственность руководителя учреждения образования за своевременность выплаты работникам заработной платы предусматривается в коллективном договоре, а также в контракте, заключаемом с руководителем органом, уполномоченным управлять государственным имуществом.

3. Правовое обеспечение трудовых отношений, развитие социального партнерства

3.1. Министерство обязуется:

3.1.1. Проводить семинары для руководителей органов управления и учреждений образования по вопросам трудового законодательства, заключения соглашений и коллективных договоров. Включать соответствующие темы в планы курсов повышения квалификации.

3.1.2. Оперативно доводить до сведения руководителей подведомственных учреждений и органов образования изменения и дополнения, вносимые в законодательные акты о труде, профессиональных союзах, социальном партнерстве.

3.1.3. При подготовке нормативных актов, затрагивающих социально-экономические интересы работников отрасли, их правовое и экономическое положение, вопросы настоящего соглашения, предоставлять возможность Центральному комитету профсоюза принимать участие в разработке указанных актов.

3.1.4. Своевременно направлять в адрес Центрального комитета профсоюза приказы, инструктивные письма, другие документы Министерства, касающиеся вопросов условий, организации, нормирования, охраны и оплаты труда, социально-экономического положения работников отрасли.

3.1.5. При проведении социологических опросов в учреждениях образования включать по согласованию с Центральным комитетом профсоюза вопросы, касающиеся социально-экономического положения работников отрасли.

3.2. Центральный комитет обязуется:

3.2.1. Оказывать помощь профсоюзным комитетам и органам управления образования в обучении кадров по вопросам законодательства о труде, профессиональных союзах, охране труда, социальном партнерстве, участвовать в проводимых совещаниях и семинарах.

3.2.2. Осуществлять силами уполномоченных представителей профсоюза в установленном законом порядке общественный контроль за соблюдением законодательства о труде и правил по охране труда в учреждениях образования и науки.

3.2.3. Осуществлять защиту прав и законных интересов членов профсоюза, консультировать их по вопросам законодательства о труде, давать мотивированные ответы на жалобы, заявления и письма.

3.2.4. Принимать участие в правовой экспертизе проектов Законов Республики Беларусь, Декретов, Указов Президента Республики Беларусь, постановлений Правительства Республики Беларусь, приказов и инструктивных писем Министерства по вопросам, затрагивающим трудовые и социально-экономические права и законные интересы работников отрасли.

3.3. Стороны пришли к соглашению:

3.3.1. Нормативные акты по вопросам оплаты, нормирования и охраны труда, трудовых правоотношений и другим вопросам, касающимся трудовых и социально-экономических прав работников отрасли и учащейся молодежи, принимаются органами образования и нанимателями по согласованию с соответствующими комитетами профсоюза.

3.3.2. Обеспечить возможность участия в семинарах, совещаниях, проводимых одной из сторон по вопросам, касающимся социально-экономических и профессиональных интересов работников отрасли, представителей другой стороны.

3.3.3. Ввести в практику систематические встречи профсоюзных кадров с педагогическими работниками в институтах повышения квалификации по проблемам реализации законодательства о труде, охране труда и социальном партнерстве в отрасли. Обеспечивать доведение оперативной информации о принимаемых мерах по улучшению социально-экономического положения работников образования.

3.3.4. Рекомендовать редколлегии "Настаўніцкай газеты" усилить внимание к освещению социально-экономических проблем работников отрасли, защиты их трудовых прав и профессиональных интересов. Содействовать Центральному комитету профсоюза в опубликовании материалов по названным проблемам.

3.3.5. Не реже одного раза в год проводить совместные проверки соблюдения законодательства о труде в учреждениях образования с последующим рассмотрением итогов на заседаниях президиума Центрального комитета профсоюза с участием соответствующих служб Министерства.

3.3.6. При наличии у работника путевки на санаторно-курортное лечение в течение учебного года в период, не совпадающий с трудовым отпуском, предоставлять ему трудовой отпуск, а в случае его использования - отпуск без сохранения заработной платы.

3.3.7.Предоставлять трудовой отпуск по желанию работника в удобное время:

- работникам, жены которых находятся в отпуске по беременности и родам, - в период этого отпуска;
- работающим по совместительству - одновременно с трудовым отпуском по основной работе;
- супругам, работающим в одном учреждении, по их заявлению - одновременно;
- участникам Великой Отечественной войны;
- женщинам, имеющим двух и более детей в возрасте до 14 лет или ребенка-инвалида в возрасте до 18 лет, одиноким матерям, разведенным женщинам и вдовам, имеющим по одному и более ребенку до 14 лет;
- работникам, заболевшим и перенесшим лучевую болезнь;
- работникам, ставшим инвалидами вследствие катастрофы на ЧАЭС;
- работникам, принимавшим участие в ликвидации последствий катастрофы на ЧАЭС в 1986-1989 годах;
- работникам, эвакуированным и отселенным из зон эвакуации, первоочередного отселения и последующего отселения, а также самостоятельно покинувшим эти зоны после аварии;
- в других случаях, предусмотренных коллективным или трудовым договором.

3.3.8. На основании заключенных коллективных договоров предоставлять педагогическим работникам, успешно обучающимся без отрыва от производства в аспирантурах, высших и средних специальных учебных заведениях по вечерней или заочной форме обучения, в качестве минимальных гарантии, предусмотренные статьями 215-220 Трудового кодекса Республики Беларусь.

3.3.9.Наниматель не вправе принудить работника к уходу в отпуск без сохранения заработной платы без его согласия.

3.3.10. По письменному заявлению работника предоставлять отпуск без сохранения заработной платы в случае смерти членов семьи, собственной свадьбы или свадьбы детей, рождения ребенка и в других случаях, предусмотренных коллективными договорами.

3.3.11. Установить, что на время социальных отпусков сохраняется прежняя работа, а в случаях, установленных коллективным договором, соглашением - заработная плата.

3.3.12. Установить, что трудовой распорядок учреждения образования определяется в том числе и коллективным договором как локальным нормативным актом.

3.3.13. Изменение существенных условий труда (гарантии, режим работы, распределение учебной нагрузки, присвоение разряда) в связи с обоснованными производственными, организационными и экономическими причинами осуществляется нанимателем по согласованию с профсоюзным комитетом.

Индивидуальные споры по установлению и изменению существенных условий труда разрешаются нанимателем и соответствующим профсоюзным комитетом.

3.3.14. Оказывать действенную помощь в работе Советам ветеранов педагогического труда.

3.3.15. При формировании делегаций, выезжающих на международные конференции, совещания по вопросам социального статуса педагогических кадров, совершенствования их профессионального мастерства, включать в их состав представителей другой стороны.

4. Гарантии занятости

4.1. Министерство обязуется:

4.1.1. Не допускать массового увольнения работников, экономически и социально необоснованного сокращения рабочих мест, работников, своевременно перепрофилировать прежние и создавать новые рабочие места, а в случае необходимости принимать меры к переподготовке кадров, их трудоустройству.

4.1.2. Уведомлять Центральный и соответствующие комитеты профсоюза не позднее, чем за три месяца о предстоящей ликвидации или реорганизации общеобразовательных учреждений, учебных заведений, полной или частичной приостановке работы, если это повлечет за собой сокращение рабочих мест или ухудшение условий труда.

Реализацию этих мер осуществлять только после проведения переговоров с профсоюзными комитетами и выработки согласованной программы мер по соблюдению прав и законных интересов высвобождаемых работников.

4.2. Центральный комитет профсоюза обязуется:

4.2.1. Осуществлять контроль за выполнением законодательства о занятости, за предоставлением высвобождаемым работникам льгот и компенсаций.

4.2.2. Не снимать с профсоюзного учета высвобождаемых работников вплоть до их трудоустройства (но не более одного года).

4.2.3. Создать в профсоюзе фонды солидарности для оказания помощи нуждающимся в связи с потерей работы, вынужденными забастовками.

4.3. Стороны обязуются добиваться:

4.3.1. С целью создания новых рабочих мест и повышения качества преподавания:

- введения в штаты общеобразовательных учреждений должности «классный руководитель»;
- снижения нормы учебной нагрузки учителя (преподавателя) с 18 часов до 16 на основе проведения научных разработок;
- снижения наполняемости классов-комплектов до 20 учащихся.

4.4. Стороны пришли к соглашению:

4.4.1. Расторжение трудового договора по инициативе нанимателя по пунктам 1, 3, 4, 5, 9 статьи 42 и пункту 1 статьи 47 Трудового Кодекса производится с предварительного согласия профсоюзного комитета или профорганизатора учреждения образования, досрочное расторжение контракта по дополнительным основаниям, предусмотренным подпунктом 2.10 пункта 2 Декрета Президента Республики Беларусь № 29 от 26.07.1999 г. - после предварительного не позднее, чем за две недели, уведомления профсоюзного комитета или профорганизатора учреждения образования.

4.4.2. При сокращении численности или штата работников предпочтение в оставлении на работе в случае равной производительности труда и квалификации отдается (помимо категорий указанных в статье 45 Трудового кодекса Республики Беларусь и других законодательных актах) работникам, являющимися единственными кормильцами в семье, семейным при наличии двух и более иждивенцев, имеющим длительный непрерывный стаж работы в данном учреждении; получившим травму или профзаболевание на производстве, работникам, которым до пенсии осталось минимальное количество лет (2-5), работникам, избранным в состав профсоюзных органов, членам комиссий по трудовым спорам, а также другим категориям работников, определенным в коллективных договорах учреждений.

образования Республики Беларусь и Центральным работников образования и науки на 2001-2003 г.г.

4.4.3. Сокращение классов - комплектов, групп в течение учебного года, перевод детских дошкольных учреждений на режим работы, связанный с ухудшением условий трудового договора, сокращением рабочих мест, допускается только после предварительного согласования с соответствующим комитетом профсоюза.

4.4.4. В период предупреждения работника о сокращении разрешать ему отсутствовать на рабочем месте для самостоятельного поиска работы один день в неделю без оплаты, а по договоренности с нанимателем - с сохранением заработной платы.

4.4.5. Предоставлять преимущественное право педагогическим работникам, уволенным по сокращению штатов, возвращаться в учреждение образования при появлении вакансий.

4.4.6. При заключении трудовых договоров, включая контракты, стороны трудового договора руководствуются статьей 17 Трудового кодекса Республики Беларусь.

4.4.7. Установить, что заключение контрактов с работниками, трудовые договоры с которыми были заключены на неопределенный срок, осуществляется в связи с обоснованными производственными, организационными и экономическими причинами, о чем работник должен быть письменно предупрежден не позднее, чем за 1 месяц до заключения контракта (статья 32 Трудового кодекса Республики Беларусь).

4.4.8. Установить, что работник, работающий по контракту, может расторгнуть досрочно контракт по собственному желанию, предупредив об этом нанимателя письменным заявлением за один месяц. С согласия сторон контракт может быть расторгнут до истечения срока предупреждения.

4.4.9. Установить, что заключение контрактов с работниками учреждений образования происходит при участии представителя профсоюзного комитета, профорганизатора.

4.4.10. Запрещается заключать контракты с беременными женщинами без их согласия.

4.4.11. Осуществлять прием на работу студентов и учащихся учебных заведений, обучающихся по дневной форме обучения, на общих основаниях с оформлением трудовых книжек при работе свыше 5 дней со дня приема на работу.

4.4.12. Действие настоящего соглашения, местных соглашений и коллективного договора распространяется на все категории работников, заключивших контракты.

4.4.13. Предусматривать в коллективных договорах и соглашениях случаи расторжения трудового договора по желанию работников до истечения срока предупреждения.

5. Охрана труда

5.1. Министерство обязуется:

5.1.1. Продолжить работу по пересмотру, корректировке и переутверждению отраслевых нормативных документов по охране труда с учетом изменений и дополнений, внесенных в законодательные акты Республики Беларусь.

5.1.2. Ежегодно подводить итоги работы учреждений образования, органов управления образования по улучшению условий и охраны труда, профилактике производственного травматизма и других несчастных случаев.

Систематически осуществлять ведомственный контроль за состоянием охраны труда в учреждениях отрасли, принимать меры по совершенствованию этой работы.

5.1.3. После принятия Закона Республики Беларусь "Об охране труда" разработать и утвердить в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь "Положение об организации работы по охране труда в системе Министерства образования Республики Беларусь".

5.2. Центральный комитет профсоюза обязуется:

5.2.1. Принимать непосредственное участие в разработке отраслевых нормативных актов по охране труда.

5.2.2. Отстаивать права работников на здоровые и безопасные условия труда, материальные интересы лиц, пострадавших в результате несчастных случаев на производстве, членов их семей.

5.2.3. Ежегодно подводить итоги республиканского смотра-конкурса на лучшую организацию общественного контроля по охране труда.

5.2.4. Не реже одного раза в год анализировать состояние производственного травматизма в отрасли, полноту предоставления предусмотренных законодательством компенсаций за работу в неблагоприятных условиях труда.

5.3. Стороны пришли к соглашению:

5.3.1. Осуществлять во всех подведомственных учреждениях образования и организациях административно-общественный контроль по вопросам охраны труда и техники безопасности.

5.3.2. В целях обучения работников отрасли, профсоюзного актива и пропаганды здоровых и безопасных условий труда продолжить работу по созданию в каждом районе базовых (опорных) учреждений образования.

5.3.3. Проводить совместные семинары по охране труда представителей органов образования, комитетов профсоюза и государственных инспекций.

6. Социальные гарантии, жилищно- бытовые условия, охрана здоровья и организация отдыха работников отрасли и учащейся молодежи

6.1. Министерство обязуется:

6.1.1. Содействовать организации отдыха, санаторно-курортного лечения работающих и обучающихся, организации медицинских осмотров работников, связанных с опасными и вредными условиями труда.

6.1.2 Ввести в эксплуатацию:

- общежитие Гродненского жилищно-технологического техникума на 440 мест;
- столовую БГПУ им. М.Танка

6.1.3. Не допускать в высших учебных заведениях взимания платы с обучающихся на бюджетной основе студентов за повторную сдачу зачетов, курсовых проектов, экзаменов, а у пропустивших занятия по уважительным причинам - за отработку лабораторных и практических занятий.

6.2. Центральный комитет профсоюза обязуется:

6.2.1. Ежегодно анализировать состояние обеспеченности жильем педагогических работников школ, дошкольных и внешкольных учреждений, профессорско-преподавательского состава высших и преподавателей средних специальных учебных заведений.

6.2.2. Осуществлять регулярный общественный контроль за работой предприятий общественного питания, обслуживающих студентов и учащихся.

6.3. Стороны обязуются добиваться:

6.3.1. Принятия Закона Республики Беларусь «Об образовании в Республике Беларусь» в новой редакции и закрепления в нем наиболее значимых социальных гарантий для педагогических работников:

- права педагогических работников на получение льготных кредитов для строительства (приобретения) индивидуального жилого дома или квартиры в порядке, определенном законодательством;
- права педагогических работников на ежегодную материальную помощь к трудовому отпуску для оздоровления в размере одного оклада;

6.3.2. Восстановления льгот на жилищно-коммунальные услуги педагогическим работникам, проживающим и работающим в сельской местности, в соответствии с частью 2 статьи 34 Закона Республики Беларусь "Об образовании в Республике Беларусь".

6.3.3. Выделения в бесплатное пользование учебников детям работников отрасли образования.

6.3.4. Увеличения компенсации расходов по найму жилья иногородним студентам и учащимся до уровня минимальной заработной платы при невозможности поселения их в общежитие.

6.3.5. Отсрочки от воинской службы для обучающихся в магистратурах высших учебных заведений на период обучения.

6.3.6. Открытия санаториев-профилакториев при всех институтах повышения квалификации.

6.3.7. Создания при Министерстве образования фонда для строительства жилья для профессорско-преподавательского состава высших учебных заведений на долевых началах за счет доходов от внебюджетной и предпринимательской деятельности.

6.3.8. Создания на базе Белорусского государственного педагогического университета имени Максима Танка жилищно-строительного кооператива для профессорско-преподавательского состава высших учебных заведений г.Минска.

6.4. Стороны пришли к соглашению:

6.4.1. Постановку на очередь для обеспечения жильем и распределение жилой площади производить совместным решением нанимателя и профсоюзного комитета в соответствии с действующими законодательными и нормативными актами. Учет граждан, нуждающихся в улучшении жилищных условий, по месту работы ведут работники, назначенные нанимателем по согласованию с профсоюзным комитетом. Списки лиц, которым предоставляется жилье, доводятся до сведения коллектива.

6.4.2. Сохранять право на улучшение жилищных условий, оздоровление для неработающих пенсионеров, бывших работников учреждений образования, состоящих на учете в профсоюзной организации,

6.4.3. Проводить для работников отрасли бесплатные медицинские осмотры не реже одного раза в два года.

6.4.4. Содействовать выделению из местных бюджетов дополнительных средств на содержание учреждений образования, финансирование мероприятий, предусмотренных коллективными договорами, а также на выплаты социального характера (удешевление питания, компенсация стоимости проезда к месту работы, оказание материальной помощи, установление доплат и надбавок и др.) работникам образования.

6.4.5. Рекомендовать высшим и средним специальным учебным заведениям системы Министерства образования снижать до 50% плату за обучение детям из многодетных, неполных, имеющих детей-инвалидов учительских семей.

6.4.6. Определять вне очереди детей работников отрасли в дошкольные и средние общеобразовательные учреждения всех типов и наименований.

6.4.7. Обеспечивать полноту, своевременность назначения и выплаты стипендий.

6.4.8. Контролировать своевременность и правильность денежных выплат и предоставление льгот, предусмотренных действующим законодательством для отдельных категорий учащейся молодежи.

6.4.9. Определение высшими и средними специальными учебными заведениями условий, затрагивающих социально-экономические права и интересы учащейся молодежи в рамках действующего законодательства, производится с предварительного согласия профсоюзных комитетов студентов или учащихся.

6.4.10. Вознаграждение студентов и учащихся учебных заведений за особые успехи в учебе, общественной и научной работе, оказание материальной помощи осуществляется по согласованию с профсоюзным комитетом студентов и учащихся.

6.4.11. Распределение мест в общежитиях производится совместно администрацией учебного заведения и профсоюзным комитетом (профбюро) студентов и учащихся. Учет семейных студентов, аспирантов и магистрантов, нуждающихся в общежитии, осуществляется профсоюзным комитетом студентов, их расселение производится совместно администрацией и студенческим профкомом.

6.4.12. Плата за пользование общежитиями вносится обучающимися ежемесячно за каждый истекший месяц.

6.4.13. Осуществлять общественный контроль за работой санаториев-профилакториев высших учебных заведений, закрепить за профсоюзными комитетами студентов право распределения и выдачи путевок учащейся молодежи, нуждающейся в оздоровлении и лечении.

6.4.14. Включать в состав комиссий по оздоровлению и курортному лечению представителей соответствующих комитетов профсоюза.

6.4.15. В целях укрепления здоровья работников отрасли, дальнейшего развития массовой физкультурно-оздоровительной и спортивной работы, туризма провести:

- Республиканский отраслевой туристический слет в 2001 г.
- Республиканскую отраслевую спартакиаду в 2002 году.

6.4.16. В студенческие санатории-профилактории на оздоровление могут направляться аспиранты, магистранты.

7. Правовые гарантии деятельности профсоюза работников образования и науки и его профсоюзного актива

7.1. Министерство образования обязуется:

7.1.1. Предоставлять Центральному комитету профсоюза информацию, которая необходима для ведения коллективных переговоров и реализации прав профсоюза по защите трудовых и социально-экономических интересов трудящихся.

7.1.2. Рассматривать по представлению Центрального комитета профсоюза обоснованные критические замечания и предложения, высказанные членами профсоюза в ходе профсоюзных собраний, конференций, встреч в коллективах учреждений образования, а также по итогам проверок, проведенных профсоюзными органами. Принимать в установленном порядке необходимые меры.

7.2. Центральный комитет профсоюза обязуется:

7.2.1. Проводить обучение профсоюзных кадров и актива по вопросам трудового законодательства, охраны труда, социального страхования, заработной платы на базе Международного института трудовых и социальных отношений в г. Минске и учебных центров областных объединений профсоюза.

7.2.2. Устанавливать за счет средств профбюджета профсоюзные стипендии студентам высших учебных заведений и учащимся средних специальных учебных заведений за высокие достижения в учебе и активное участие в жизни профсоюзной организации.

7.2.3. Оказывать материальную помощь остронуждающимся членам профсоюза из профбюджета в соответствии с утвержденными сметами.

7.2.4. Премировать из средств профбюджета работников бухгалтерских служб, обеспечивающих взимание членских профсоюзных взносов.

7.3. Стороны пришли к соглашению:

7.3.1. Профсоюзные активисты - члены выборных профсоюзных органов освобождаются от основной деятельности для участия в работе съездов, конференций, пленумов и иных уставных мероприятий, а также краткосрочной профсоюзной учебы с сохранением среднего заработка. На условиях, предусмотренных коллективным договором, им предоставляется свободное время для выполнения общественных обязанностей в интересах коллектива.

Освобожденным выборным профсоюзным работникам в случае их неизбрания предоставляется прежняя работа (должность), а при ее отсутствии, с согласия работника - другая равноценная работа (должность).

7.3.2. За работниками, участвующими в коллективных переговорах от имени профсоюзной организации, сохраняется средний заработок на весь период переговоров.

7.3.3. При поощрении профсоюзных активистов наградами Министерства учитывать наличие Почетной грамоты Центрального Комитета профсоюза наравне с Почетной грамотой Министерства.

7.3.4. Обеспечить в соответствии с нормами Устава отраслевого профсоюза ежемесячное централизованное удержание из заработной платы работников - членов профсоюза членских взносов и перечисление их в установленных руководящими органами профсоюза размерах на счета профсоюзных органов.

7.3.5. Материальные условия для деятельности профсоюзных комитетов обеспечивают наниматели, администрация учебных заведений, соответствующие органы управления образования (бесплатное предоставление и содержание помещений, оргтехники, канцтоваров, бумаги, средств связи, в необходимых случаях транспортных средств и др.).

7.3.6. Предоставлять председателям профсоюзных комитетов студентов вузов и учащихся ссузов возможность проведения среди первокурсников педагогической работы в объеме 2 часов в год в рамках курса «Введение в специальность» по теме «Мотивация профсоюзного членства».

7.3.7. Создавать в учреждениях образования условия для обеспечения гласности в деятельности профсоюзных комитетов.

7.3.8. Расторжение трудового договора по инициативе нанимателя, а также привлечение к дисциплинарной ответственности лиц, избранных в состав профсоюзных комитетов учреждений и не освобожденных от производственной работы, допускается с предварительного согласия профсоюзного комитета учреждения, а председателей комитетов и профсоюзных организаторов, кроме того, с согласия вышестоящего профсоюзного органа.

7.3.9. Расторжение трудового договора по инициативе нанимателя, а также привлечение к дисциплинарной ответственности лиц, избранных в районные, городские, областные, Центральный комитеты профсоюза и не освобожденных от производственной работы, допускается, помимо соблюдения общего порядка увольнения, с письменного согласия профсоюзного органа, членом которого они избраны.

7.3.10. Расторжение трудового договора по инициативе нанимателя с представителями профсоюза, участвующими в работе комиссий по трудовым спорам, членами профсоюза, уполномоченными вести переговоры по коллективным договорам, а также общественными инспекторами по охране труда и контролю за соблюдением действующего законодательства Республики Беларусь о труде, а также привлечение их к дисциплинарной ответственности допускается с согласия соответствующего профсоюзного комитета.

7.3.11. Отчисление из высших и средних специальных учебных заведений, наложение других мер дисциплинарного воздействия на обучающихся, избранных в состав профкомов и профбюро, профгрупоргами, допускается с предварительного согласия профсоюзного комитета студентов или учащихся.

7.3.12. Освобожденные профсоюзные работники, в т.ч. председатели профкомов студентов и учащихся являются равноправными членами трудового коллектива и пользуются всеми правами и льготами наравне с ними.

7.3.13. Рекомендовать администрации вузов предоставлять освобожденным председателям профкомов студентов право на проживание в студенческом общежитии на срок выполнения полномочий.

8. Сохранение интересов работников при проведении приватизации

8.1. Стороны пришли к соглашению:

8.1.1. При изменении форм собственности и хозяйствования, создании (учредительстве) малых, совместных, иных предприятий, фирм, кооперативов, где задействованы основные фонды и средства учреждений системы образования, проводятся предварительные переговоры с профсоюзными комитетами с целью достижения общего согласия в вопросах, затрагивающих социально-экономические интересы коллектива.

8.1.2. Передача, сдача в аренду принадлежащего учреждению имущества допускается с согласия профсоюзного комитета.

8.2. Центральный комитет профсоюза обязуется:

8.2.1. Участвовать в обсуждении проблем приватизации в отрасли, ее целесообразности, отстаивать при этом интересы трудящихся.

8.2.2. Вносить предложения, обеспечивающие социально-экономические и правовые гарантии работникам при изменении форм собственности.

8.2.3. Осуществлять общественный контроль за проведением приватизации, не допускать принятия необоснованных решений и принудительной приватизации.

9. Организация выполнения соглашения и контроль, ответственность сторон

9.1. Каждая из сторон, подписавшая Соглашение, несет ответственность за своевременное и полное его выполнение в пределах своих полномочий и обязательств.

9.2. Министерство образования обязуется:

9.2.1. В процессе осуществления контроля за деятельностью органов управления и учреждений образования анализировать ход выполнения на местах настоящего Соглашения.

9.3. Центральный комитет обязуется:

9.3.1. Изучать практику социального партнерства в регионах, реализацию настоящего Соглашения через местные соглашения и коллективные договоры, обобщать лучший опыт, с его учетом совершенствовать Рекомендации по заключению коллективных договоров.

9.4. Стороны пришли к соглашению:

9.4.1. Довести текст настоящего Соглашения до подведомственных учреждений и комитетов профсоюза, содействовать его реализации на местах.

Обеспечить в каждом учреждении образования обязательное ознакомление с Соглашением всех работников, в т.ч. впервые принимаемых на работу.

9.4.2. Контроль за ходом выполнения Соглашения и разрешение разногласий, возникающих при его реализации, осуществляет Отраслевой Совет по социальным и трудовым вопросам, которому сторонами предоставляется вся необходимая информация.

Ход выполнения Соглашения рассматривать на заседании Отраслевого совета, а итоги выполнения, внесение изменений и дополнений в Соглашение - на Коллегии Министерства и заседании Президиума Центрального комитета профсоюза.

9.4.3. Обеспечивать возможность присутствия представителей другой стороны на заседаниях своих руководящих органов при рассмотрении вопросов, составляющих содержание Соглашения, а также предоставлять друг другу необходимые материалы и документы по этим вопросам.

Представления сторон о недостатках в выполнении Соглашения рассматриваются в двухнедельный срок и даются мотивированные ответы в письменной форме.

9.4.4. Принимать меры дисциплинарной ответственности к виновным в невыполнении обязательств Соглашения либо уклоняющимся от участия в переговорах.

9.4.5. Должностные лица за невыполнение обязательств Соглашения несут ответственность в виде:

- лишения надбавок к должностным окладам, премий и других персональных выплат;
- привлечения к дисциплинарной ответственности в соответствии с законодательством о труде.

Представления о наложении дисциплинарных взысканий на представителей сторон направляются в порядке подчиненности в вышестоящие органы, которые должны информировать коллективы о принятых мерах в месячный срок.

9.5. Считать настоящее Соглашение основой для заключения местных соглашений и коллективных договоров

Сроки ведения коллективных переговоров по их заключению не могут превышать один месяц.

9.5.1. Включать в местные соглашения и коллективные договоры следующие положения:

- режим работы учреждения;
- порядок распределения учебной нагрузки;
- сроки выплаты заработной платы (не реже 2-х раз в месяц);
- виды поощрений за успехи в труде и порядок их применения;
- Положение о материальном стимулировании труда работников (премирование и установление надбавок) с указанием источников, показателей, конкретных размеров, сроков выплаты и механизма принятия решения;
- порядок премирования и установления надбавок стимулирующего характера руководителям учреждения образования;
- источники и порядок оказания материальной помощи работникам;
- перечень должностей работников, имеющих право на повышение ставок заработной платы (должностных окладов) в специальных (с особым режимом) учреждениях (подразделениях) и размер этого повышения в зависимости от степени общения с детьми;
- перечень должностей, по которым устанавливаются доплаты компенсационного характера;
- порядок установления дополнительной оплаты за отдельные виды труда и ее размеры;
- перечень конкретных работ, рабочих мест в неблагоприятных условиях труда и размеры доплат за работу в них по результатам экспертной оценки;
- перечень работников, которым устанавливается суммированный учет рабочего времени с указанием учетного периода;
- перечень профессий и должностей работников, для которых вводится рабочий день с разделением смены на отдельные части с перерывом в работе свыше двух часов, на основании утвержденного Министерством в установленном порядке соответствующего Перечня;
- порядок присвоения соответствующей квалификации непедагогическим работникам;
- перечень профессий и должностей работников, имеющих право на дополнительный отпуск и сокращенный рабочий день в связи с вредными условиями труда;
- перечень профессий и должностей работников, имеющих право на бесплатное получение молока в связи с вредными условиями труда;
- перечень профессий и должностей работников, которым бесплатно выдается мыло;
- перечень профессий и должностей на бесплатное получение спецодежды и других средств индивидуальной защиты;
- план мероприятий по охране труда;
- перечень работников с ненормированным рабочим днем, которым устанавливается дополнительный отпуск;
- случаи расторжения трудового договора по инициативе нанимателя с согласия профсоюзного комитета или профорганизатора, случаи досрочного расторжения контрактов с работниками с предварительного уведомления профсоюзного комитета или профорганизатора;
- случаи расторжения трудового договора по желанию работников до истечения сроков предупреждения;
- порядок участия профсоюзного комитета в заключении контрактов с работниками;
- случаи досрочного расторжения контрактов по собственному желанию работников;
- случаи предоставления трудовых отпусков за первый год работы по желанию работников до истечения шести месяцев работы;
- случаи, порядок и сроки предоставления социальных отпусков;
- случаи обязательного перенесения трудового отпуска по просьбе работника;
- правовые гарантии деятельности профсоюза и профсоюзного актива;
- материальные условия для деятельности профсоюзных комитетов, которые обеспечивают наниматели (бесплатное предоставление и содержание помещений, оргтехники, канцтоваров, бумаги, средств связи, в необходимых случаях транспортных средств и др.);
- порядок уплаты профсоюзных членских взносов одновременно с выплатой зарплаты путем безналичных расчетов централизованными бухгалтериями при управлениях (отделах) образования облрайгорисполкомов и местных администраций районов в городах, а также бухгалтериями учреждения образования по форме:

/_______/% на расчетный счет профкома (райгоркома) № ____ в ______________ отделении банка; _________% на расчетный счет обкома профсоюза № _______ в __________ отделении банка:

- персональный состав примирительных комиссий на случай возникновения коллективных трудовых споров;
- ответственность сторон за невыполнение коллективного договора.

9.5.2. Выполнение коллективного договора контролируется нанимателем учреждения и профсоюзным комитетом. Проверки проводятся не менее 2-х раз в год с составлением акта.

Руководитель учреждения и председатель профкома отчитываются о выполнении коллективного договора на собрании коллектива работников (конференции) не реже 2-х раз в год.

9.5.3. Лица, виновные в невыполнении (нарушении) условий коллективного договора, могут быть полностью или частично депремированы, подвергнуты мерам дисциплинарного взыскания.

Представления о наложении дисциплинарных взысканий на представителей сторон направляются в порядке подчиненности в вышестоящие органы, которые должны информировать коллективы о принятых мерах в месячный срок.

Министр образования Республики Беларусь

В.И.Стражев

29 января 2001 г.

Председатель Центрального комитета Белорусского профсоюза работников образования и науки

Т.И.Чеботова

29 января 2001 г.

(Пагадненне публікуецца на мове арыгінала.)

Кніга настаўніка

Галоўнае — не аступіцца...

Быў час: самымі тыражнымі ў Беларусі з'яўляліся кнігі з серыі "Партизанские мемуары" (здаецца, так называлася шматгадовая кніжная серыя выдавецтва "Беларусь"). Сёння падобных выданняў стала менш. Хаця ў прынцыпе мемуарная літаратура па-ранейшаму выдаецца. Цяпер ужо аўтары — акцёры, пісьменнікі, часам — дзяржаўныя дзеячы. І зусім рэдка выдаюць свае ўспаміны простыя, без высокіх пасад у сваім перадпенсійным жыцці людзі. Выключэнне — кніга настаўніка са Случчыны Аляксея Новіка "На краі" (Мінск, выдавецтва "Пейто", 2000).

Выдаўцы назвалі жанр выдання — "Аўтабіяграфічная аповесць". У прадмове да жыццёвай споведзі Аляксея Новіка публіцыст Віктар Хурсік заўважыў наступнае: "У Аляксея Новіка... сціплыя разважанні над пражытым зроўні споведзі-малітве цэлага пакалення людзей. Таго пакалення, якое ў падручніках школьнай гісторыі займае перыяд ад НЭПа да нашых дзён, пакалення, на долю якога выпалі самыя неверагодныя мары і самыя жорсткія выпрабаванні і пакуты. Нягледзячы на гэта, дарэмна шукаць у аўтара радкі з намёкам на спачуванне. Склад яго твора аптымістычны і жыццесцвярджальны. Так можа пісаць толькі той, хто ў жыцці ніколі не абапіраўся на чужое меркаванне, заўсёды меў свой погляд на рэчы і таму здолеў разабрацца ў мінуўшчыне, у яе сапраўдных і фальшывых каштоўнасцях".

Радзіма Аляксея Новіка — вёска Іграева на Случчыне, як і радзіма яго бацькоў, дзядоў, прадзедаў. Не дзіўна, што першы раздзел успамінаў названы: "Іграева на Случчы". Найболей у ім — пра бацьку. Арганізатар і першы старшыня калгаса "Случ" (і нават "назву гаспадаркі бацька прыдумаў сам"). Адзін з самых яркіх дзіцячых успамінаў — пра новую школу ("Будаўніцтва школы"). Ужо з першых раздзелаў аўтар, няхай сабе і досыць лаканічна, піша пра тыя сацыяльныя, грамадска-палітычныя бядотызгрызоты, якія выпалі на яго і яго бацькоў пакаленне. Нельга без хвалявання чытаць "Аперацыю "Раскулачванне". Побач з Іграевым знаходзіўся засценак Працавічы. Там жыло каля дзесяці сем'яў. Нашчадкі беларускай шляхты. Сёння на месцы гэтай вёсачкі — пустэча. Зарасла хмызняком памяць аб разумных і працавітых земляробах. Кожны гаспадар меў квітнеючы сад. Усе сядзібы былі абсаджаны ліпамі, клёнамі, таполямі. Сярод садоў і кветак — прыгожыя і прасторныя сялянскія хаты, гумны, хлявы для жывёлы. "Сяляне навакольных вёсак вучыліся ў працавіцкіх дбайна гаспадарыць. Тагачасным сацыялістычным уладам заможная вёска была бяльмом на воку, недаспадобы ім былі гаспадарлівыя людзі, — піша А.Новік. — Засцянкоўцаў называлі "кулакамі-міраедамі", "ворагамі сялянскай беднаты". Яны вымушаны былі плаціць абцяжараныя падаткі, выконваць хлебапастаўкі.

Пра тэматычныя абсягі ўспамінаў гавораць самі назвы асобных раздзелаў: "Ворагі "нацдэмы"", "Жорсткасць", "Хапун", "Вызваленне Заходняй Беларусі", "На Беласточчыне", "Змагаецца Беларусь"... У гады Вялікай Айчыннай вайны — у партызанах. Цікавым падаецца і наступнае назіранне: "Пасля вызвалення ў народзе гаварылі:

— Акупантаў выгнала Чырвоная Армія, а ўладу захапілі партызаны!

Так яно і было на самай справе".

Расказвае мемуарыст і пра сустрэчу з Якубам Коласам, жонкай Купалы — Уладзіславай Францаўнай, пра тое, як у Слуцку напярэдадні 50-годдзя Кастрычніцкай рэвалюцыі спалілі памяшканне суда (раздзел "Бунт").

Кніга настаўніка са Случчыны невыпадкова носіць назву — "На краі". Чалавек ва ўмовах жорсткага кіравання яго асобай з боку пэўных сіл заўсёды знаходзіцца на краі, знаходзіцца перад выбарам. Галоўнае — не аступіцца.

І яшчэ. "На краі" Аляксея Новіка — выдатная ілюстрацыя да вывучэння гісторыі слуцкімі школьнікамі. Добра было б, каб кожная са слуцкіх школьных бібліятэк мела хаця б па адным экзэмпляры ўспамінаў свайго земляка — ветэрана педагагічнай нівы і проста шчырага і сумленнага чалавека Аляксея Новіка.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

Гумарэска

Парасонавая гісторыя

Ці памятаеце вы свой першы парасон? Я — памятаю. Ну калі не лічыць чорнага груваcткага, але вельмі надзейнага парасона, які ў звычайнай савецкай сям'і быў адзін на ўсіх.

А першы мой парасон быў японскі. Каштаваў ён сорак пяць рублёў. Я яго купіла са сваёй першай зарплаты. Мае сяброўкі, якіх размеркаванне раскідала па ўсёй Беларусі, куплялі залатыя завушніцы, паліто, боты і г.д. Я ж купіла парасон. Быў ён вельмі прыгожы — з геаметрычным малюнкам, прыстойнай гарчычна-сіняй афарбоўкі, з перламутравай кнопачкай. Ды і грошы пасля пакупкі засталіся — на каструлі-патэльні, бо была я ў дваццаць два гады сямейнай дамай і нават мела прыгожага, але непаслухмянага сыночка.

Як я любіла свой першы парасон! Уявіце — сонца схавалася за хмарку, дожджык накрапвае, ва ўсіх твары сумныя, а я дастаю з сумачкі свой новы парасон і ўжо не баюся дажджу. Жыла я ў той час на поўдні Беларусі, бывала, і зімы амаль не было, мокры снег, а мне ўсё роўна весела, бо са мной мой новы парасон.

Верай і праўдай служыў ён мне чатыры гады, а потым зламалася кнопачка. І трэба ж было такому здарыцца менавіта ў Маскве, дзе я была праездам. Кнопачку адрамантавалі, і я пайшла далей па жыцці са сваім парасонам.

Аднойчы я забылася свой парасон у маршрутным аўтобусе. Праз дзень кандуктар мне яго вярнула, не ўзяўшы нават шакаладку.

Ішоў час. Як ні сумна гэта было, мой парасон пастарэў. І не такімі яркімі сталі яго прыгожыя фарбы, дзе-нідзе паламаліся спіцы. Вырашыла я купіць новы.

Наступны мой парасон быў айчынны. Блакітны, у белую кветачку. І яго я чамусьці не палюбіла. Сумавала па сціплай японскай клетачцы, па перламутравай кнопачцы. Ды і пад якое паліто можа падысці блакітны парасон? Чаму купіла? А быў такі час, што немагчыма было купіць тое, што хочаш. Зараз мой другі парасон сумуе недзе на антрэсолях.

Парасон-трысціна быў маім трэцім парасонам. І афарбоўкі ён быў прыгожай, і вялікі, нават удваіх пад ім не было цесна. Адно дрэнна — з ім можна было толькі гуляць з мужам або з сабакам. Ні ў краму, ні на працу я яго не брала — нязручна. Ён таксама зараз адпачывае у мяне за шафай.

А чацвёртаму парасону, галандскаму, радавалася я толькі некалькі месяцаў. Я ехала ў тралейбусе, парасон трымала ў руках, а калі сабралася выходзіць, яго ўжо не было. Толькі жанчына, якая зайшла ў тралейбус, сказала: "Дык толькі што выйшлі з вашым зялёным парасонам!" Здарылася гэта ў студзені, за некалькі дзён да старога Новага года. З раніцы ліў зусім не студзеньскі дождж. І давялося ўзяць парасон.

Праз два тыдні была зарплата. Добра-такі падмарозіла. Я пайшла ў краму купляць пяты парасон. Маладзенькая прадаўшчыца паглядзела на мяне як на іншапланецянку. Але прапанавала на выбар пяць парасонаў. Я купіла чырвоны. Як пажарная машына. У дзяцінстве я вельмі любіла чырвоны колер. Каб не пакідаць прадаўшчыцу ў непрытомным стане, я гучна патлумачыла ёй: "Даражэнькая, я вельмі чакаю вясну! І вясновы дождж".

Ала ШАЎЦОВА.

Цікаўным

Варона любіць паспаць...

Людзі здаўна заўважылі, што птушкі дакладна адчуваюць час. Надзейны біялагічны "гадзіннік" мае не толькі знакаміты певень. Вясною і летам яшчэ да світання з прыбярэжных кустоў пачынае далятаць пошчак: гэта а другой гадзіне ночы прачнуўся салавей. Амаль адначасова з ім вылятае з гнязда і пачынае спяваць лясны жаваранак — ваўчок.

У 2-3 гадзіны ўстае палявы жаўрук, падае голас перапёлка. Каля трох гадзін прачынаюцца зязюля і ўвішная сініца.

У чатыры гадзіны ў птушыны хор дружна ўступаюць берасцянка, аўсянка і пеначка-цяньцоўка. Крыху пазней з'явіцца на шпакоўні заклапочаны шпак, устрапянуцца зелянушка і пліска.

Толькі гультайка-варона спіць ажно да пяці гадзін раніцы.

Кастусь КАРНЯЛЮК.

Праграма тэлеперадач на тыдзень

ПАНЯДЗЕЛАК, 12 ЛЮТАГА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

6.30 Добрай раніцы, Беларусь! 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00, 23.40 Навіны.
7.10 Добрай раніцы, Беларусь! 8.00 Рэзананс.
9.15 Тэлебарометр.
9.30 Здароўе.
10.00 "Рака надзеі". Серыял.
11.15 "Усе мае дзеці".
12.05 "Легенда пра Беласнежку". Заключная серыя.
12.30 "Заяц і чарапаха" (Міжнародны Французскі Канал).
13.15 Меладрама "Вылет затрымліваецца".
14.35 Урокі Н. Наважылавай.
15.00 Навіны (з сурдаперакладам).
15.15 Маст. фільм "Здаецца кватэра з дзіцем".
16.40 Тэленавігатар.
17.00 "Усе мае дзеці".
18.15 Палітычныя дыялогі.
18.45 Зона Ікс.
19.00 Камедыя "Эркюль і Шэрлак супраць мафіі".
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.30 Правы чалавека, погляд у свет. 21.50 "Рака надзеі".
22.45 Стадыён.
23.10 Планета АРТ.
23.55 "СТБ — 24 гадзіны".

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.25 Навіны.
8.15 "Паветраныя замкі".
9.15 Поле цудаў.
10.15 "З лёгкай парай!".
10.45 Гісторыя аднаго шэдэўра. 14.20 Зорная гадзіна. 14.45 ...Да шаснаццаці і старэй. 15.20 "Пакемон".
15.45 "Ералаш".
15.55 "Паветраныя замкі".
17.25 "Тайна Даліны малпаў". Спецрэпартаж.
17.45 Чакай мяне.
18.40 "Што сказаў нябожчык". 19.45 Добрай ночы, малышы! 20.00 Час.
21.00 "Сакрэтныя матэрыялы". 22.40 Погляд.
23.45 Серыял "Чалавек ніадкуль".

РАСІЯ

7.00, 8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
7.30 Масква—Мінск.
7.40 Добрай раніцы, Расія!
7.50 Мясцовы час.
8.15 Чорным па беламу.
8.20 Дзяжурная часць.
8.35 "Тэлепузікі".
9.00 "Баяка мухі не пакрыўдзіць". Мультсерыял.
9.05 "Мануэла".
10.30 "Санта-Барбара".
16.30 "Дырэкторыя смерці".
17.50 Маяк.
18.00 "З новым шчасцем!-2".
19.30 Мясцовы час.
19.50 Вялікі рэпартаж РТР. С. Гапонаў. "Разведбат".
20.30 "Аншлаг" і К.
21.50 С. Альтаў. "Аб усім!".
22.30 Мясцовы час.
22.40 Падрабязнасці.
22.50 "Рэпарцёр" з М. Дзегцяром. "Малайзія".
23.05 Спорт за тыдзень.
0.00 Вельмі вялікі тэніс.
0.25 Дзяжурная часць.

КУЛЬТУРА

7.05 Навіны культуры.
7.20 Пасля навін...
7.40 "Казка па закаханага маляра". Маст. фільм.
8.55 "Іграю, як адчуваю".
9.40 "Геаметрычныя фантазіі". Дак. фільм.
9.55 Іншыя светы.
10.40 "Бланш". Серыял.
11.30 Навіны культуры.
11.40 "Незнаёмка з Уайлдфелхола". Маст. фільм. 1-я серыя. 12.30 Мне сніцца Ясная Паляна.
13.30 Навіны культуры.
13.45 Мультфільмы.
14.15 "Сферы".
15.00 Навічы.
15.10 "Маленькі бадзяга".
15.35 "Ну, пачакай!".
15.50 Тэлеэнцыклапедыя.
16.00 Экападарожжа.
16.15 Эцюды на тэму Параджанава. 16.40 "Бланш".
17.30 Навіны культуры.
17.40 "Свет авіяцыі".
18.05 "З канцэртнай залы".
18.25 Былое ў асобах.
19.05 Вячэрняя казка.
19.15 "Ох, ужо гэтыя дзеткі".
19.30 Навіны культуры.
19.50, 21.25 "Вечна жывыя". Спектакль.
21.05 Пасля навін...
22.35 "Авангардысты паняволі".
23.05 Навіны культуры.

НТБ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 Сёння раніцай.
5.15, 7.15 Спорт, надвор'е.
5.20, 6.20 Крымінал.
5.35, 7.40 Карданны вал.
5.50, 7.20 У запас.
6.35 Мультфільм.
6.50 Тушыце святло.
7.50 Гадзіна быка.
7.55 "Вуліцы разбітых ліхтароў".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сёння.
9.25 "Каханне і тайны Сансет Біч".
11.30 Учора ў "Выніках".
12.45 Лялькі.
13.30 "Усяго".
14.00 Стары тэлевізар.
15.30 "Элен і рабяты".
16.35 У запас.
16.45 Футбольны клуб.
17.40 Крымінал.
18.30 Герой дня.
18.55 "Экстрадыцыя-III".
20.00 "Крымінальная Расія".
20.35 Прафесія — рэпарцёр.
21.45 Тушыце святло.
21.55 "Народжаны зладзеем". 23.00 Гадзіна быка.
23.15 Сёння апоўначы.
23.45 "Антрапалогія".
0.20 "Футбольны клуб".

СТБ

15.00 Інфармпраграма "СТБ — 168 гадзін".
15.30 "Пахавальная каманда".
15.50 "Дыназаўрыкі".
16.25 "Малкольм пасярэдзіне". Серыял.
16.55 "Дарма і Грэг". Серыял.
17.30 Навіны СТБ.
17.45 Музыка на СТБ.
18.00 "Грэсія". Серыял.
19.00 "Выпадковы сведка".
19.30 Навіны "СТБ — 24 гадзіны".
19.45 "Віртуальны свет".
20.00 "Мэш". Серыял.
20.30 Міжнародныя спартыўныя навіны на СТБ.
20.45 "Вечарніца".
21.00 "Пароль — "Вечнасць". Серыял. 22.05 Трылер "Гульня Прарока".
0.15 Навіны СНД.

АЎТОРАК, 13 ЛЮТАГА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

Тэхнічная прафілактыка да 15.00 15.00 Навіны (з сурдаперакладам). 15.10 "Чорны пірат". Мультсерыял.
15.35 "Легенда пра Вільгельма Тэля". 16.05 "5х5".
17.00 "Усе мае дзеці".
18.00, 23.45 Навіны.
18.20 "Масква — Мінск".
18.40 Зона Ікс.
18.55 Драма "Дзяўчына і дэльфіны". 20.40 Калыханка.
21.00 Панарама. 21.30 Падзея. 21.45 Спорт-кур'ер.
22.05 "Рака надзеі".
23.00 Ток-шоу "Будні".
24.00 "СТБ — 24 гадзіны".

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.25 Навіны.
8.15 "Паветраныя замкі".
9.15 "Што сказаў нябожчык".
10.15 Пакуль усе дома.
10.45 Гісторыя аднаго шэдэўра. 14.20 Цар гары.
14.45 ...Да шаснаццаці і старэй. 15.20 "Пакемон".
15.45 "Ералаш".
15.55 "Паветраныя замкі".
17.25 "Усе падарожжы каманды Кусто".
17.55 Як гэта было. Карэйскі "Боінг" у паветранай прасторы СССР. 1978 год.
18.40 "Што сказаў нябожчык". 19.45 Добрай ночы, малышы! 20.00 Час.
21.00 Фільм "Прыезджая".
22.50 "Цывілізацыя".
23.40 Камедыя "Выхоўваючы Рыту".

РАСІЯ

8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
8.15 Чорным па беламу.
8.20 Дзяжурная часць.
8.35 "Тэлепузікі".
9.00 "Прыгоды капітана Проніна". 9.05 "Мануэла".
10.30 "Санта-Барбара".
16.30 "Доўгая дарога ў дзюнах". 17.50 Маяк.
18.00 "З новым шчасцем!-2".
19.30 Мясцовы час.
19.50 Вострасюжэтны фільм "Целаахоўнік". 21.30 "Рускія горкі" з М. Таратутам.
22.30 Мясцовы час.
22.40 Падрабязнасці.
22.50 Мужчына і жанчына.
23.35 Маст. фільм "Ніагара".
1.05 Дзяжурная часць.

КУЛЬТУРА

7.05 Навіны культуры.
7.20 Пасля навін...
7.40 "Ганна Паўлава". Маст. фільм. 1-я серыя.
8.55 "Комікі XX стагоддзя".
10.00 "Канец шляху". Дак. фільм. 10.40 "Бланш".
11.30 Навіны культуры.
11.40 "Незнаёмка з Уайлдфелхола". 2-я серыя.
12.30 Жыццё "Чалавека".
13.10 Паклоннікам Тэрпсіхоры. 13.30 Навіны культуры.
13.45 Мультфільм.
14.15 Разам з Фафалем.
14.30 Рамантыка раманса.
15.00 Навіны.
15.10 "Маленькі бадзяга".
15.35 "Ну, пачакай!".
15.50 Тэлеэнцыклапедыя.
16.00 Экападарожжа.
16.15 Справа жыцейская.
16.40 "Бланш".
17.30 Навіны культуры.
17.40 "Ноу-хау".
17.55 "Расійскі кур'ер".
18.20 "Цытаты з жыцця".
19.00 Вячэрняя казка.
19.10 "Ох, ужо гэтыя дзеткі".
19.30 Навіны культуры.
19.50 "Канец шляху". Дак. фільм. 20.30 Л. Бернстайн. Прэлюд, фуга і рыфы.
20.45 Пасля навін.
21.05 "Сцэнаграма".
21.40 "Ганна Паўлава". 1-я серыя.
23.00 Навіны культуры.

НТБ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 Сёння раніцай.
5.15, 7.15 Спорт, надвор'е.
5.20, 6.20 Крымінал.
5.35, 7.40 Карданны вал.
5.50, 7.20 У запас.
6.35 Мультфільм.
6.50 Тушыце святло.
7.50 Гадзіна быка.
7.55 "Экстрадыцыя-III".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сёння.
9.25 "Каханне і тайны Сансет Біч". 11.25 Фільм "Сон у руку, ці Чамадан".
13.30 Крымінал.
14.00 Стары тэлевізар.
15.30 "Элен і рабяты".
16.05 У запас.
16.15 "ТАСС упаўнаважаны заявіць...". 17.40 Крымінал.
18.30 Герой дня.
18.55 "Экстрадыцыя-III".
20.00 "Крымінальная Расія".
20.35 Прафесія — рэпарцёр.
21.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. "Баварыя" (Мюнхен)—"Спартак" (Масква).
23.50 Сёння апоўначы.
0.20 Дзённік Лігі чэмпіёнаў па футболу.

СТБ

6.00 "Дыназаўрыкі".
6.30 "Яноты". 7.00 "Сімпсаны". 7.30 "Пароль — "Вечнасць". 8.30 Навіны "СТБ — 24 гадзіны". 8.45 Меладрама "Поўня".
10.35 "Еўропа сёння".
10.55 "Віртуальны свет".
11.05 Меладрама "Маленькі палкоўнік". 12.50 "1/52". Спартыўны агляд.
13.20 Музыка на СТБ.
13.30 Навіны СТБ.
13.45 "Выпадковы сведка".
14.15 Міжнародныя спартыўныя навіны на СТБ.
14.30 "Пляж". 15.30 "Пахавальная каманда".
15.50 "Дыназаўрыкі".
16.25 "Потым з'явіўся ты". Серыял. 16.55 "Дарма і Грэг".
17.30 Навіны СТБ.
17.45 Музыка на СТБ.
18.00 "Грэсія".
19.00 "Выпадковы сведка".
19.30 Навіны "СТБ — 24 гадзіны". 19.45 Музыка на СТБ.
20.00 "Мэш".
20.30 Міжнародныя спартыўныя навіны на СТБ.
20.45 "Вечарніца".
21.00 "Пароль — "Вечнасць".
22.05 Камедыя "Распуснік".
0.10 Навіны СНД.
0.25 Меладрама "Маленькі палкоўнік".

СЕРАДА, 14 ЛЮТАГА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

6.30 Добрай раніцы, Беларусь! 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00, 23.30 Навіны.
7.10 Добрай раніцы, Беларусь! 7.55 "Рака надзеі". Заключная серыя.
9.15 "Легенда пра Вільгельма Тэля". Заключная серыя.
9.40 Мультыклуб.
10.10 25-ы кадр.
10.30 Вялікае снеданне.
11.10 "Усе мае дзеці".
12.00 "Адысея каманды Кухто". 12.30 Крымінальнае дасье. 13.15 "Дзікі сабака дзінга". Маст. фільм.
14.50 "Фільмы братоў Люм'ер". 15.00 Навіны (з сурдаперакладам).
15.10 "Чорны пірат".
15.35 "Легенда пра Вільгельма Тэля". Заключная серыя.
16.05 "5х5".
17.00 "Усе мае дзеці".
18.20 "І іншыя афіцыйныя асобы". 18.30 Зона Ікс.
18.45 Камедыя "Прывітанне, дурні!". 20.40 Калыханка.
21.00 Панарама. 21.10 Падзея. 21.45 Спорт-кур'ер.
22.05 "Рака надзеі". Заключная серыя. 23.05 "Сустрэча ў Траецкім" з А. Дамарацкім.
23.45 "СТБ — 24 гадзіны".

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.35 Навіны.
8.15 "Паветраныя замкі".
9.15 "Што сказаў нябожчык".
10.15 "Усе падарожжы каманды Кусто". 10.45 Гісторыя аднаго шэдэўра.
14.20 "Паляванне на Пакемона". Японскі рэпартаж.
14.45 ...Да шаснаццаці і старэй. 15.20 "Пакемон."
15.45 "Ералаш".
15.55 "Паветраныя замкі".
17.25 "Усе падарожжы каманды Кусто".
17.55 Чалавек і закон.
18.40 "Што сказаў нябожчык". 19.45 Добрай ночы, малышы! 20.00 Час.
21.00 Фільм "Рамэо і Джульета".
23.50 Дэтэктыў "Джокер".

РАСІЯ

8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
8.15 Чорным па беламу.
8.20 Дзяжурная часць.
8.35 "Тэлепузікі".
9.00 "Прыгоды капітана Проніна". 9.05 "Мануэла".
10.30 "Санта-Барбара".
16.30 "Доўгая дарога ў дзюнах". 17.50 Маяк.
18.00 "З новым шчасцем!-2".
19.30 Мясцовы час.
19.50 Канцэртная студыя "Расія". "Стагоддзе Ісака Дунаеўскага".
21.35 М. Жванецкі. "Простыя рэчы". 22.30 Мясцовы час.
22.40 Падрабязнасці.
22.50 Меладрама "Танцы закаханых".
0.40 Дзяжурная часць.

КУЛЬТУРА

7.05 Навіны культуры.
7.20 Пасля навін...
7.40 "Ганна Паўлава". 2-я серыя. 8.50 "Гарыкі" на кожны дзень. 9.45 Дак. фільмы.
10.40 "Бланш".
11.30 Навіны культуры.
11.40 "Незнаёмка з Уайлдфелхола". 3-я серыя.
12.30 "Метро" — шчаслівы білет. 13.10 "Зразумей мову мінулага". Дак. фільм.
13.30 Навіны культуры.
13.45 Мультфільм.
14.05 Разам з Фафалем.
14.20 "Душа в заветной лире". 15.00 Навіны.
15.10 "Маленькі бадзяга".
15.35 "Ну, пачакай!".
15.50 Тэлеэнцыклапедыя.
16.05 "Кансіліум".
16.30 Усе суры Карана.
16.40 "Бланш".
17.30 Навіны культуры.
17.40 Пад знакам Паздзеева.
18.05 Хто мы? "Рэформы па-руску".
18.30 "Пра час і пра сябе".
19.10 Вячэрняя казка.
19.30 Навіны культуры.
19.50 Дак. фільмы.
20.45 Пасля навін...
21.05 Апокрыф.
21.40 "Ганна Паўлава". 2-я серыя.
23.00 Навіны культуры.

НТБ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 Сёння раніцай.
5.15, 7.15 Спорт, надвор'е.
5.20, 6.20 Крымінал.
5.35, 7.40 Карданны вал.
5.50, 7.20 У запас.
6.35 Мультфільм.
6.50 Тушыце святло.
7.50 Гадзіна быка.
7.55 "Экстрадыцыя-III".
15.00, 18.00, 21.00 Сёння.
15.30 "Элен і рабяты".
16.05 У запас.
16.15 "ТАСС упаўнаважаны заявіць...". 17.40 Крымінал.
18.30 Герой дня.
18.55 "Экстрадыцыя-III".
20.05 Зусім сакрэтна.
21.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. "Валенсія" (Іспанія)—"Манчэстэр Юнайтэд" (Англія).
23.50 Сёння апоўначы.
0.20 Дзённік Лігі чэмпіёнаў па футболу.

СТБ

6.00 "Дыназаўрыкі".
6.30 "Яноты".
7.00 "Сімпсаны".
7.30 "Пароль — "Вечнасць".
8.30 Навіны "СТБ — 24 гадзіны". 8.45 Прыгодніцкі фільм "Палёт крумкача".
10.35 Канал "Дыскаверы" на СТБ. 11.05 Камедыя "Гангстэры і філантропы".
13.20 Музыка на СТБ.
13.30 Навіны СТБ.
13.45 "Выпадковы сведка".
14.15 Міжнародныя спартыўныя навіны на СТБ.
14.30 "Пляж".
15.30 "Пахавальная каманда". 15.50 "Дыназаўрыкі".
16.25 "Потым з'явіўся ты".
16.55 "Дарма і Грэг".
17.30 Навіны СТБ.
17.45 Музыка на СТБ.
18.00 "Грэсія".
19.00 "Выпадковы сведка".
19.30 Навіны "СТБ — 24 гадзіны".
19.45 "Віртуальны свет".
20.00 "Мэш".
20.30 Міжнародныя спартыўныя навіны на СТБ.
20.45 "Вечарніца".
21.00 Серыял "Зона цемры".
22.05 Прыгодніцкі фільм "Небяспечнае заданне".
0.05 Навіны СНД.
0.20 Камедыя "Гангстэры і філантропы".

ЧАЦВЕР, 15 ЛЮТАГА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

6.30 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00, 23.55 Навіны.
7.10 Добрай раніцы, Беларусь!
8.05 "На кручку". Серыял (Вялікабрытанія). 1-я серыя.
9.10 "Тайны свет Алекс Мак". Серыял для дзяцей. 1-я серыя.
9.35 "КВЗ". Фінал Вышэйшай лігі.
11.15 "Усе мае дзеці".
12.05 Дакументальны экран. "Дабравест. Драўляная архітэктура". Фільмы 1-ы і 2-і.
12.40 Слова Мітрапаліта Філарэта на свята Грамніц.
13.10 "Подых навальніцы". Маст. фільм. 1-я серыя.
14.30 Дакументальны экран. "Край чыстай вады".
15.00 Навіны (з сурдаперакладам).
15.10 "Чорны пірат".
15.35 "Тайны свет Алекс Мак". 16.05 "5х5".
17.00 "Усе мае дзеці".
18.20 "Тайныя спружыны палітыкі". 18.45 Зона Ікс.
19.00 "Як жывеш, "афганец"?". Да дня памяці воінаў-інтэрнацыяналістаў.
19.40 "Песні А. Разенбаума". Канцэрт. 20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.30 Падзея.
21.45 Спорт-кур'ер.
22.05 "На кручку".
23.10 "СТБ — 24 гадзіны".

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.25 Навіны.
8.15 "Паветраныя замкі".
9.15 "Што сказаў нябожчык".
10.15 "Усе падарожжы каманды Кусто".
10.45 Гісторыя аднаго шэдэўра.
14.20 Праграма "100%".
14.45 ...Да шаснаццаці і старэй.
15.20 "Пакемон".
15.45 "Ералаш".
15.55 "Паветраныя замкі".
17.25 "Усе падарожжы каманды Кусто".
17.55 "Працэс".
18.40 "Што сказаў нябожчык".
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
21.00 Камедыя "Мая марачка".
22.30 "Дзюран Дзюран" у Маскве.
23.45 Дэтэктыў "Гук забойства".

РАСІЯ

8.00, 10.00, 16.00, 22.00 Весткі.
8.15 Чорным па беламу.
8.20 Дзяжурная часць.
8.35 "Тэлепузікі".
9.00 "Прыгоды капітана Проніна". 9.05 "Мануэла".
10.30 "Санта-Барбара".
16.30 "Доўгая дарога ў дзюнах".
18.00 "З новым шчасцем!-2".
19.30 Мясцовы час.
19.50 Серыял "Марш Турэцкага". 21.30 "Адчыніце, міліцыя!". Дак. серыял.
22.30 Мясцовы час.
22.40 Падрабязнасці.
22.50 Фільм "Генерал".
1.00 Лыжны спорт. Чэмпіянат свету. Жанчыны. 15 км. Мужчыны. 15 км.
2.30 Дзяжурная часць.

КУЛЬТУРА

7.05 Навіны культуры.
7.20 Пасля навін...
7.40 "Ідыёт". Маст. фільм. Частка 1-я. 8.35 "І дом жыве...". Б. Месерэр.
9.05 Канцэрт лаўрэатаў прэміі "Каста Дзіва".
9.45 "Старыя майстры". Дак. фільм. 10.40 "Бланш".
11.30 Навіны культуры.
11.40 "Школа зласлоўя". Маст. фільм.
13.30 Навіны культуры.
13.45 Мультфільм.
14.05 Замежнае дак. кіно. "Пітэр О'Тул".
15.00 Навіны.
15.10 "Маленькі бадзяга".
15.35 "Ну, пачакай!".
16.00 Тэлеэнцыклапедыя.
16.15 Профілі.
16.40 "Бланш".
17.30 Навіны культуры.
17.40 Улада факта.
17.55 Магія кіно.
18.05 "Час музыкі".
18.30 Парыжскі часопіс.
18.55 Вячэрняя казка.
19.05 "Ох, ужо гэтыя дзеткі".
19.30 Навіны культуры.
19.50 "Старыя майстры". Дак. фільм.
20.45 Пасля навін...
21.05 Джазафрэнія.
21.10 "Ідыёт". Частка 1-я.
22.30 Мультфільм.
23.00 Навіны культуры.

НТБ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 Сёння раніцай.
5.15, 7.15 Спорт, надвор'е.
5.20, 6.20 Крымінал.
5.35, 7.40 Карданны вал.
5.50, 7.20 У запас.
6.35 Мультфільм.
6.50 Тушыце святло.
7.50 Гадзіна быка.
7.55 "Экстрадыцыя-III".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сёння.
9.25 "Каханне і тайны Сансет Біч". 11.25 Фільм "Дзіўныя дарослыя".
13.30 Падарожжы натураліста. 14.00 Стары тэлевізар.
15.25 "Элен і рабяты".
16.00 У запас.
16.10 "ТАСС упаўнаважаны заявіць...". 17.40 Крымінал.
18.25 Герой дня.
18.50 "Экстрадыцыя-III".
19.55 Незалежнае расследаванне.
21.45 Тушыце святло.
21.55 "Народжаны зладзеем".
23.00 Гадзіна быка.
23.15 Сёння апоўначы.
23.45 Антрапалогія.

СТБ

6.00 "Дыназаўрыкі".
6.30 "Яноты".
7.00 "Сімпсаны".
7.30 "Зона цемры".
8.30 Навіны "СТБ — 24 гадзіны".
8.45 Прыгодніцкі фільм "Небяспечнае заданне".
10.35 "Як жыццё?".
10.55 "Віртуальны свет".
11.05 Камедыя "Доктар у пасцы".
13.20 Музыка на СТБ.
13.30 Навіны СТБ.
13.45 "Выпадковы сведка".
14.15 Міжнародныя спартыўныя навіны на СТБ.
14.30 "Пляж".
15.30 "Пахавальная каманда".
15.50 "Дыназаўрыкі".
16.25 "Потым з'явіўся ты".
16.55 "Дарма і Грэг".
17.30 Навіны СТБ.
17.45 Музыка на СТБ.
18.00 "Грэсія".
19.00 "Выпадковы сведка".
19.30 Навіны "СТБ — 24 гадзіны".
19.45 Музыка на СТБ.
20.00 "Мэш".
20.30 Міжнародныя спартыўныя навіны на СТБ.
20.45 "Вечарніца".
21.00 "Зона цемры".
22.05 Фільм жахаў "Фенамен".
0.25 Навіны СНД.
0.40 Камедыя "Доктар у пасцы"

ПЯТНІЦА, 15 ЛЮТАГА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

6.30, 7.10 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00, 23.20 Навіны.
8.05 "На кручку". Серыял (Вялікабрытанія). 2-я серыя.
9.15 "Тайны свет Алекс Мак". Серыял для дзяцей. 2-я серыя.
9.45 Прэм'ер-парад.
10.15 "За асокай бераг". Да 80-годдзя з дня нараджэння народнага пісьменніка Беларусі Івана Мележа.
11.15 "Усе мае дзеці". Серыял.
12.00 Дак. экран. "Замкі Беларусі".
12.30 Арсенал.
13.15 "Подых навальніцы". Маст. фільм. 2-я серыя.
14.15 Дак. серыял "Гістарычныя расследаванні". Фільм "Тайны шлюб Екацярыны Вялікай".
15.00 Навіны (з сурдаперакладам).
15.10 "Чорны пірат". Мультсерыял.
15.35 Тайны свет Алекс Мак". 2-я серыя.
16.05 "5х5". Інфармацыйна-забаўляльная праграма для старшакласнікаў.
17.00 "Усе мае дзеці". Серыял.
18.20 "Свет і мы".
18.40 Зона Ікс.
18.55 Маст. фільм рэжысёра В. Нікіфарава "Высакародны разбойнік Уладзімір Дуброўскі".
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.30 Падзея.
21.45 Спорт-кур'ер.
22.05 "На кручку". 2-я серыя.
22.55 Каралеўскае паляванне.
23.35 "СТБ — 24 гадзіны".
23.55 Начны сеанс "Мужчына майго жыцця".

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.45 Навіны. 8.15 "Паветраныя замкі". Серыял.
9.15 Серыял "Што сказаў нябожчык".
10.15 Серыял "Усе падарожжы каманды Кусто".
10.45 Гісторыя аднаго шэдэўра. "Душа народа".
14.20 Камедыя "Зеўс і Раксана". 15.55 "Паветраныя замкі". Серыял
17.25 "З лёгкай парай!".
18.00 Выратавальнікі. Экстранны выклік.
18.30 "Ералаш".
18.40 Поле цудаў.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час. 20.55 Баявік "Прага смерці: Пакаранне".
23.00 Камедыя "О, цудоўны сабака!".

РАСІЯ

8.00, 10.00, 16.00, 19.00 Весткі.
8.15 Чорным па беламу.
8.20 Дзяжурная часць.
8.35 "Тэлепузікі".
9.00 "Прыгоды капітана Проніна". Мультсерыял.
9.05 "Мануэла". Серыял.
10.30 "Санта-Барбара".
16.30 Серыял "Доўгая дарога ў дзюнах". 18.00 Серыял "З новым шчасцем!-2".
19.30 Мясцовы час. Весткі — Масква. 19.50 Дэтэктыў "Гульня ўсур'ёз".
21.55 Вострасюжэтны фільм "Выдаючы сябе за бога".
23.35 Фільм "Чуткі пра каханне".
0.15 Дзяжурная часць.
0.25 Гарачая дзесятка.
1.20 Прагноз надвор'я.

КУЛЬТУРА

7.05 Навіны культуры
7.20 Пасля навін...
7.40 "Ідыёт". Маст. фільм. Частка 2-я.
8.45 "Чароўны свет балета". Танцуе Юлія Махаліна.
9.35 "Мастак і час. Аляксандр Тышлер". Дак. фільм.
10.25 "У родным горадзе". Маст. фільм.
11.30 Навіны культуры.
11.40 "Зачараваны вандроўнік". Маст. фільм.
13.30 Навіны культуры.
13.45 Мультфільмы.
14.20 Разам з Фафалем.
14.35 "Народжаныя лятаць". Дак. фільм. 15.10 "Маленькі бадзяга". Серыял.
15.40 Тэлеэнцыклапедыя.
15.55 "Ах, Настасся!". Канцэрт песні і рускага раманса.
16.30 "Спачатку геолагі... Ці вугальны басейн". Спектакль. 17.30 Навіны культуры.
17.40 Сярэбраны век. В. Хлебнікаў.
17.50 Штрыхі да партрэта мастака.
18.15 Камера-абскура. "Загадка М. Калатозава".
18.55 Вячэрняя казка.
19.05 "Ох, ужо гэтыя дзеткі". Мультсерыял.
19.30 Навіны культуры.
19.50 "Мастак і час. Аляксандр Тышлер". Дак. фільм.
20.40 Пасля навін...
21.00 Кароткае доўгае жыццё. Мікіта Падгорны.
21.40 "Ідыёт". Маст. фільм. Частка 2-я. 22.45 "Мартынка". Мультфільм.
23.00 Навіны культуры.

НТБ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6,30, 6.45, 7.00, 7.30 Сёння раніцай.
5.15, 7.15 Спорт, надвор'е.
5.20, 6.20 Крымінал.
5.35, 7.40 Карданны вал.
5.50, 7.20 У запас.
6.15 Надвор'е.
6.35 Мультфільм.
6.50 Тушыце святло.
7.50 Час быка. 7.55 Серыял "Экстрадыцыя-III".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сёння.
9.25 Серыял "Каханне і тайны Сансет Біч".
11.25 Дэтэктыў "Ціхае следства". 13.30 Герой дня без гальштука.
14.00 Стары тэлевізар.
15.30 "Вуліца Сезам".
16.00 У запас.
16.10 Серыял "ТАСС упаўнаважаны заявіць...".
17.40 Крымінал.
18.35 Глас народа.
20.05 "О, шчаслівчык!".
21.45 Тушыце святло.
21.55 "Жаночы погляд".
22.30 Фільм "Студэнтка".

СТБ

6.00 "Дыназаўрыкі". Мультсерыял.
6.30 "Яноты". Мультсерыял.
7.00 "Сімпсаны". Мультсерыял.
7.30 Серыял "Зона цемры".
8.30 Навіны "СТБ — 24 гадзіны". 8.45 Кінааповесць "Пакінуты багаж".
10.35 Экстрэмальныя гульні.
11.05 Камедыя "Што скажуць людзі?"
13.20 Музыка на СТБ.
13.30 Навіны СТБ.
13.45 "Выпадковы сведка".
14.15 Міжнародныя спартыўныя навіны на СТБ.
14.30 "Пляж". Серыял.
15.30 "Пахавальная каманда". Мультсерыял.
15.50 "Дыназаўрыкі".
16.25 "Потым паявіўся ты". Серыял.
16.55 "Дарма і Грэг". Серыял.
17.30 Навіны СТБ.
17.45 Музыка на СТБ.
18.00 "Грэсія". Серыял.
19.00 "Выпадковы сведка".
19.30 Навіны "СТБ — 24 гадзіны".
19.45 "Віртуальны свет".
20.00 "Мэш". Серыял.
20.30 Міжнародныя спартыўныя навіны на СТБ.
20.45 "Вечарніца".
21.00 "Альфрэд Хічкок прадстаўляе". Серыял.
21.35 "Ваенная тайна".
22.10 Гістарычны фільм "Дзікае поле".
0.30 Навіны СНД.
0.45 Камедыя "Што скажуць людзі?".

СУБОТА, 17 ЛЮТАГА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

7.00, 9.00, 15.00, 19.00 Навіны. 7.10 Існасць. Духоўная праграма.
7.35 "Новае мастацтва". Перадача 4-я цыкла "Музей Арсе".
8.30 Здароўе. Тэлечасопіс.
9.10 "Конікі і мураўі". Мультфільм цыкла "Байкі Эзопа".
9.35 Гумарыстычны серыял "Кувалда" (ЗША). 3-я серыя.
10.05 "Усё нармальна, мама!"
10.35 "Адысея каманды Кухто" 11.05 Мультыклуб.
11.35 "Культура Беларусі — крок у трэцяе тысячагоддзе".
12.30 Ток-шоу "Будні". "Грамадзянскі шлюб".
13.15 Каралеўскае паляванне. 13.45 "На грэбені хвалі".
14.30 Сталіца.
15.15 Тэлевізійны Дом кіно. "Юбілеі! Юбіляры!"
15.50 Маст. фільм "Мінулагодняя кадрыля".
17.15 "Жураўлі на Палессе ляцяць". Аўтарскі канцэрт Ігара Лучанка. Частка 1-я.
18.35 З дакладных крыніц.
19.20 "Жулі Ляско" (Францыя). 21.00 Панарама.
21.50 Спорт-кур'ер.
22.05 "Тайныя спружыны палітыкі".
22.30 Р. Шнайдэр і А. Дэлон у меладраме "Крысціна".
0.10 Вячэрні экспрэс.

ГРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Навіны. 7.15 Праграма "100 працэнтаў". 7.40 Мультсеанс "Храбрэц-удалец".
7.55 Камедыя "Альф".
8.25 Іграй, гармонік любы!
9.10 Смак.
9.30 "Смехапанарама".
10.10 Дэтэктыў "Апошні патрон". 11.40 Сёмае пачуццё.
12.25 Лыжны спорт. Чэмпіянат свету. Мужчыны. 10 км. Класічны стыль.
13.05 Здароўе.
13.45 Гісторыя аднаго шэдэўра. Рускі музей.
14.10 Серыял "Кітайскі гарадавы".
15.05 "Качыныя гісторыі".
15.35 Лыжны спорт. Чэмпіянат свету. Мужчыны. 10 км. Свабодны стыль.
16.15 У свеце жывёл.
17.15 "Каб памяталі..." Усевалад Санаеў.
17.55 Новы "Ералаш".
18.10 Дэтэктыў "Усё пастаўлена на карту".
20.00 Час.
20.40 Прыгодніцкі фільм "Дастукацца да нябёсаў".
22.25 Меладрама "Сумленная куртызанка".

РАСІЯ

6.30 Дыялогі пра рыбалку.
7.00 "Сабачае шчасце". Фільм для дзяцей.
8.05 Прагноз надвор'я.
8.10 Залаты ключ.
8.30 "Тэлепузікі".
9.00 Добрай раніцы, краіна!
9.45 "Сто да аднаго".
10.35 Сам сабе рэжысёр.
11.05 "Каламбур".
11.35 Пошта РТР.
12.00 "Камісар Рэкс". Серыял. 13.00 Весткі.
13.20 Дэтэктыў "Выстрал у спіну". 15.00 "Міжнародная панарама".
16.00 "Прэс-клуб".
17.00 Мая сям'я. "Маладзёжная тэма".
18.00 Серыял "Згублены свет. Шлях праз агонь".
19.00 Весткі ў суботу.
19.50 "Гарадок" — рэтра".
20.25 Вострасюжэтны фільм "Код "Амега".
22.25 Вострасюжэтны фільм "Ваяцель ценяў".
0.15 "Проста Шчаўкунчык". Канцэрт Барыса Маісеева.
2.10 Прагноз надвор'я.

КУЛЬТУРА

9.05 "Бусляня".
9.30 Мультфільмы.
9.55 "Маскарад". Маст. фільм.
11.35 Сенсацыя. Сенсацыя? Сенсацыя...
12.00 Архітэктурная галерэя.
12.15 Падарожжы музыканта. 12.35 Залаты п'едэстал. Ірына Вінер.
13.00 Палацавыя тайны.
13.30 Навіны культуры.
13.45 Тэатральны летапіс XX стагоддзя
14.10 "Субота, нядзеля, панядзелак". Маст. фільм. 1-я серыя. 15.00 "Чыпаліна". Мультфільм.
15.40 Аскар Фельцман. "Тот, кто рожден был у моря..."
16.20 "Ён прыйшоў". Тэлеспектакль.
17.30 "Сферы".
18.10 "Царская ложа".
18.55 Астравы. Генадзь Айгі.
19.45 Вячэрняя казка.
19.55 "Ох, ужо гэтыя дзеткі".
20.20. "У вашым доме". Сям'я Фядотавых.
21.00 Навіны культуры.
21.20 Блеф-клуб.
21.55 Асабістыя ўспаміны аб вялікім жыцці.
22.00 "Пад гадзіннікам Білтмора". Маст. фільм.

НТБ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00 Сёння. 7.15 "Вуліца Сезам".
7.40 Серыял "Покліч джунгляў". 8.10 "О, шчаслівчык!".
9.20 Крымінал.
9.50 "Жаночы погляд".
10.25 "Палундра".
11.25 "Крымінальная Расія".
11.55 Дэтэктыў "Мяне гэта не датычыцца".
13.40 У нашу гавань заходзілі караблі.
14.40 Сведка стагоддзя.
15.25 Дэпрэсія.
15.50 Дог-шоу "Я і мой сабака".
16.20 Цікавае кіно: "Ніна, каханне Гайдая".
16.55 Серыял "Новыя прыгоды Нікіты".
18.40 Адзін дзень.
19.10 "О, шчаслівчык!"
19.55 Серыял "Вуліцы разбітых ліхтароў".
21.20 "Усяго".
21.50 Баявік "Смерці насуперак".
23.40 Серыял "Апанаваныя жахам".

СТБ

7.00 Музычны канал.
7.30 "Дыназаўрыкі". Мультсерыял. 8.00 "Сімпсаны". Мультсерыял.
8.30 "Свет спорту вачамі "Жылет". 9.00 Гістарычны фільм "Дзікае поле".
11.00 "Анатомія катастрофы: без папярэджання". Дак. фільм.
11.30 "Элі Макбіл". Серыял.
12.30 Навіны "СТБ — 24 гадзіны". 12.45 "Альфрэд Хічкок прадстаўляе". Серыял.
13.15 Камедыя "Дзе знаходзіцца нафелет?"
15.00 "Анатомія зла". Гісторыя аднаго злачынства.
15.20 "Пахавальная каманда". Мультсерыял.
15.40 "Дыназаўрыкі". Мультсерыял.
16.15 "Як жыццё?"
16.45 "Няшчасны выпадак".
17.15 Камедыя "Разам з Дыдламі". 19.30 Навіны "СТБ — 24 гадзіны".
20.00 "Сімпсаны".
20.30 Трылер "Ханжаства".
22.30 Музыка на СТБ.
22.45 Трылер "Допельгангер". 1.00 Начны музканал.

НЯДЗЕЛЯ, 18 ЛЮТАГА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

7.00 "Расці, хлопчык, расці". Дак. фільм. 7.20 Дэтэктыўны серыял "Жулі Ляско".
9.00, 15.00 Навіны.
9.15 "Дрывасек і джын". Мультфільм цыкла "Байкі Эзопа".
9.40 Гумарыстычны серыял "Кувалда". 4-я серыя.
10.10 "Усё нармальна, мама!". 10.40 "Прэм'ер-парад".
11.10 "Вялікі сняданак".
11.40 Арсенал.
12.10 Упершыню: поўная тэлеверсія сольнага канцэрта Аляксандра Саладухі на "Славянскім базары".
13.45 "На грэбені хвалі".
14.35 25-ы кадр.
15.10 "Сустрэча ў Траецкім" з Аляксандрам Дамарацкім.
15.35 Крымінальнае дасье.
16.00 "Кацяня". Маст. фільм.
17.20 "Жураўлі на Палессе ляцяць". Аўтарскі канцэрт Ігара Лучанка. Частка 2-я.
18.50 Планета "АРТ".
19.20 Тэленавігатар.
19.40 Тэлебарометр.
20.00 Рэзананс.
21.00 Спорт-кур'ер.
21.20 Драма Майка Лі "Сумятня" (ЗША).
0.00 Міні-футбол. Фан-ліга.

ГРТ

6.45 Слова пастыра.
7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Навіны.
7.10 Служу Расіі!
7.40 "Аладзін".
8.05 Ранішняя зорка.
9.10 "Бесталковыя нататкі".
9.30 Пакуль усе дома.
10.10 Дэтэктыў "Іпадром".
11.55 Жыццё славутых людзей". Аскар Фельцман.
12.25 Клуб падарожнікаў.
13.05 "Эх, Сямёнаўна!"
13.45 Скарбы Крамля.
14.10 Серыял "Кітайскі гарадавы". 15.05 "Чып і Дэйл".
15.35 Разумніцы і разумнікі.
16.00 Жывая прырода. Драпежнікі: Паляўнічыя паняволі". 17.20 КВЗ-2001.
19.35 Баявік "Вірус".
21.30 Часы.
22.45 "На футболе".
23.25 Трылер "Застанься са мной".

РАСІЯ

6.30 Прыгодніцкі фільм "Капітан Пілігрыма".
8.00 Рускае лато.
8.40 "ТБ-Бінга шоу".
9.35 Добрай раніцы, краіна!
10.05 "Аншлаг" і К.
11.00 "Гарадок".
11.30 Федэрацыя.
12.10 Парламенцкая гадзіна.
13.00 Весткі.
13.20 Дыялогі пра жывёл.
14.20 Вакол свету.
15.25 "Два раялі".
16.20 Сам сабе рэжысёр.
17.00 "Люстэрка".
18.20 Камедыя "Бінга бонга".
20.15 Дэтэктыў "Чорны квадрат".
22.25 Фільм "Оскар Уайльд".
0.25 Лыжны спорт. Чэмпіянат свету. Жанчыны 5 км. Жанчыны. Гонка праследавання 5 км.
1.25 "И дольше века..." Праграма У. Малчанава. Аляксандр Талалаеў.
2.05 Прагноз надвор'я.

КУЛЬТУРА

9.05 "ДТА".
9.30 Мой цырк.
9.55 "Браты-карсіканцы". Мультфільм.
10.45 Экспедыцыя "Чыж".
11.10 Фільмы пра жывёл.
12.05 Мультфільмы.
12.20 Бабуліны рэцэпты.
12.35 Ток-шоу "Наўздагад". М. Філіпаў.
13.00 Век рускага музея.
13.30 Навіны культуры.
13.45 Тэатральны летапіс XX стагоддзя. Андрэй Ганчароў.
14.10 "Субота, нядзеля, панядзелак". Маст. фільм 2-я серыя. 15.00 "Апошні пялёстак". Мультфільм.
15.25 Тым часам.
15.50 Зарубежнае дак. кіно. "Шарль Трэне".
17.10 Смеханастальгія.
17.35 "Авадзень". Маст. фільм. 19.10 Вячэрняя казка.
19.20 "Ох, ужо гэтыя дзеткі". Мультсерыял.
19.30 "Тэатр танца Гарлема".
20.30 XX стагоддзе. Выбранае. "Пра Чэхава".
21.00 Навіны культуры.
21.20 Асабістыя ўспаміны пра вялікае жыццё.
21.25 "Хто там..."
21.50 "Бульвар Асмана, 102". Маст. фільм.
23.05 "Фільм. Фільм. Фільм..." Мультфільм.

НТБ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сёння.
7.10 "Вуліцы разбітых ліхтароў".
8.15 "О, шчаслівчык!"
9.20 Фільм "Дзіцячая пляцоўка".
11.25 Крымінальная Расія.
12.00 Камедыя "Валанцёры".
14.00 Трэці тайм.
15.25 Вялікія бацькі.
15.55 Без рэцэпта.
16.25 Падарожжы натураліста.
16.55 Серыял "Новыя прыгоды Нікіты".
18.00 Вынікі.
19.40 Лялькі.
19.55 "Вуліцы разбітых ліхтароў".
21.20 Крымінальны фільм "Кайф".
23.35 Серыял "За мяжой магчымага".

СТБ

7.00 Музычны канал.
7.30 "Дыназаўрыкі". Мультсерыял.
8.00 "Сімпсаны". Мультсерыял. 8.30 "1/52". Спартыўны агляд. 8.50 "Манітор". Навіны з Інтэрнета.
9.10 Камедыя "Разам з Дыдламі".
11.05 "Анатомія катастрофы: без папярэджання". Дак. фільм.
11.30 "Элі Макбіл". Серыял.
12.30 Навіны "СТБ — 24 гадзіны".
12.45 "Ваенная тайна".
13.15 Камедыя "Небяспечна для жыцця!"
15.00 "Еўропа сёння".
15.20 "Пахавальная каманда". Мультсерыял.
15.40 "Дыназаўрыкі". Мультсерыял. 16.15 Канал "Дыскаверы" на СТБ.
16.45 "Клуб "Белы папугай".
17.15 Фільм жахаў "Вяртанне дэмана".
19.30 Інфармацыйная праграма "СТБ — 168 гадзін".
20.00 "Сімпсаны". Мультсерыял.
20.30 Баявік "Чорны Сабака".
22.30 Футбольны кур'ер.
22.50 Камедыя "Разбіральчы Гары".
0.55 Начны музканал.

Упраўленне адукацыі Мінгарвыканкама выказвае спачуванне дырэктару Мінскага педагагічнага каледжа № 2 імя М.Танка Палешчуку Мікалаю Мікалаевічу з прычыны напаткаўшага яго гора — смерці МАЦІ.

Галоўны рэдактар Алег КУЛІЦКІ

ЗАСНАВАЛЬНІК — МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
Рэгістрацыйны нумар 370.
ДЗЯРЖАЎНАЕ ПРАДПРЫЕМСТВА "ДОМ ПРЭСЫ". 22 00 13, МІНСК, вул. Б.ХМЯЛЬНІЦКАГА, 10-а

НАШ АДРАС:
220034, МІНСК, ВУЛІЦА ЗАХАРАВА, 42.
Тэлефоны: прыёмнай рэдакцыі — 36-91-42; першага намесніка галоўнага рэдактара — 36-53-22; намесніка галоўнага рэдактара-адказнага сакратара — 36-40-63; аддзелаў: школ - 36-43-62, праблем выхавання - 36-43-71, 36-90-63; інфармацыі - 36-41-55; ВНУ і тэхнікумаў - 36-44-25; прафтэхадукацыі, пісьмаў і сацыяльных праблем - 36-44-25; культуры - 36-41-55.

Аўтары допісаў у рэдакцыю паведамляюць свае прозвішча, поўнасцю імя і імя па бацьку, пашпартныя звесткі (нумар пашпарта, дату выдачы, кім выдадзены пашпарт), асноўнае месца работы, зваротны адрас, нясуць адказнасць за дакладнасць фактаў і іншай інфармацыі.
Пісьмы, рукапісы, фотаздымкі і малюнкі не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца.

Аб'явы могуць друкавацца не толькі на дзяржаўнай, але і на замежных мовах.
Меркаванне аўтараў публікацый не абавязкова адлюстроўвае пункт гледжання рэдакцыі.
Адказны дзяжурны Ірына КУЛІКОЎСКІХ.

Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку", 220041, Мінск, праспект Ф.Скарыны, 79.
Аб'ём — два друкаваныя аркушы. Спосаб друку — афсетны. Фармат А2. Індэкс 63867.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Замова №843
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Падпісана да друку 9.2.2001 г. у 18.10
Наклад 30.000 пасобнікаў.